

Trutnovinky



Pamětníci

**S NÁMI BUDETE LEPŠÍ A MY BUDEME LEPŠÍ S VÁMI
PŘIDEJTE SE K NAŠEMU TEAMU**

SMARTER, FASTER, BETTER

**DO NAŠEHO TEAMU
hledáme kolegy na pozice:**

**OPERÁTOR-SEŘIZOVAČ
OPERÁTOR PŘÍJMU A EXPEDICE
PROCESNÍ INŽENÝR (COMPOUNDING)
MISTR ÚDRŽBY**

**Chcete pracovat pro silnou
nadnárodní společnost?**

**Láká Vás 13. plat a motivující
finanční ohodnocení?**

Plánujete dovolenou a 20 dnů Vám nestačí?

**Rádi byste odměnili sebe
nebo svoji rodinu zajímavými benefity?**

**Odpověděli jste
pak nás kontaktujte:**

Tel.: 499 909 609 | 499 909 600

www.te.jobs.cz, job.trutnov@te.com



Editorial

Paměť je úžasná

PAVEL CAJTHAML / redaktor

Dodnes si pamatuju tváře všech spolužáků ze školky. Také si stále velice živě vybavuju, jak nadšeně tehdy reagovala učitelka, když jsem jednou nestihl doběhnout na záchod.

Nikdy nezapomenu na rozčilení mého otce, když po návratu z práce domů zjistil, že jsem zapomněl vyzvednout ze školní družiny moji mladší sestru. Nebo na okamžik, kdy mě jako úplně nového fotbalového žáka trenér zapíchl při tréninku doprostřed hřiště a řekl: „Budeš levá spojka!“ Dodnes nevím, co po mně chtěl.

Mimořádně jsem si užil oslavy našeho titulu mistrů světa v hokeji v roce 1985. Napsal jsem na nástěnku ve třídě, že naši jsou borci a „Ivani lepáci“. Než jsem ze školy došel domů, rodiče už byli učitelkou informováni. Máma si připravila sérii hlasitých výčitek, táta řemen. ■



OBSAH

VZPOMÍNKY PAMĚTNÍKŮ / str. 4 ▶ 11



STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV

str. 14 ▶ 17



MUZEUM PODKRKONOŠÍ

str. 24 ▶ 27



GALERIE MĚSTA

str. 30 ▶ 33



MĚSTSKÁ KNIHOVNA

str. 34 ▶ 36

Vydavatel: TN Média s.r.o., Branická 213/53, 147 00 Praha 4, IČO: 28847229, MK ČR E 19626, **Sídlo redakce:** Horská 634, 541 01 Trutnov, www.trutnovinky.cz, e-mail: redakce@trutnovinky.cz, **Redakce:** Michal Bogáň, tel.: 734 545 423, e-mail: michal@trutnovinky.cz, Pavel Cajthaml, tel.: 734 636 116, e-mail: pavel@trutnovinky.cz, Hynek Šnajdar, tel.: 734 457 697, e-mail: hynek@trutnovinky.cz, **Obchod, inzerce:** Monika Klikarová, tel.: 733 353 695, e-mail: monika@tn-media.cz, obchod@xantipa.eu, **Grafika:** Michal Kriegler, **Distribuce:** vybraná distribuční místa, **Tisk:** Tiskárna PRATR a.s., Náchodská 524, Trutnov, **Sazba:** TN Média s.r.o., **Číslo ISSN:** 1805-8914, **Četnost:** měsíčník, **Počet výtisků:** 5 000, **Regionální mutace:** Trutnovsko, **Titulní strana:** Miloš Šálek a Michal Kriegler.

▼ INZERCE

LUKY
digitální tisk

velkoplošný,
digitální
a ofsetový tisk

plachty · cedule · rollupy
polep automobilů · folie
samolepky · billboardy
velkoformátové fotografie
letáky · vizitky · formuláře
brožury · etikety · plakáty
DTP · návrhy · reklama

Vysoudil s.r.o. · Krkonošská 921 (areál Auto Stolín) · Trutnov · tel.: 499 810 691 · poptavka@luky.cz



Nejlepší kamarádství je na frontě

Coby devatenáctiletý mladík zažil na vlastní kůži krutost druhé světové války. Ocitl se v první linii bojů proti nacistickému Německu. „Viděl jsem umírat spoustu kamarádů. To se nedá z hlavy vymazat,“ říká dnes 94letý podplukovník ve výslužbě Jozef Svoboda z Trutnova. Před 75 lety sloužil jako obsluha minometu u 1. československého armádního sboru.

PAVEL CAJTHAML, FOTO: MILOŠ ŠÁLEK

Proč jste se tehdy přihlásil do armády?

Strašně moc jsem nenáviděl fašismus. Uvedu malý příklad: Žilo u nás pět židovských rodin. Podporovaly bezmajetné lidi, prodávaly jim na dluh, samy pak přitom některé zbankrotovaly. A najednou v letech 1941 a 1942 vzali Němci celé židovské rodiny, i chlapce, s kterým jsem chodil do školy, a všechny je poslali do Osvětimi. Tam všichni zahynuli. Ani jeden se nevrátil. Říkal jsem si: Jak je tohle možné? Jak můžou zabít nevinné lidi? Jak můžou zabít čtrnáctiletého chlapce? Nemohl jsem to snést.

Bylo snadné se dostat do armády?

Úplně snadné to nebylo. Ale mě pomáhala motivace. Moc jsem chtěl bojovat proti fašismu. A nebyl jsem sám. Se mnou narukovalo spousta kamarádů. Bohužel, hodně z nich padlo. Nejvíce na Slovensku u Liptovského Mikuláše, kde se odehrály asi pět týdnů trvající kruté boje.

Říká se: Těžko na cvičišti, lehký na bojišti. Platilo i ve válce?

Po fyzické stránce ano. Měli jsme náročný hodně tvrdý výcvik. Ale to mi nevadilo. Byl jsem mladý, v osmnácti člověk vydrží opravdu hodně, nekouká se vlevo nebo vpravo. A hlavně je odvážný a tolik se nebojí.

Takže vás připravili ve výcviku dobře?

Určitě. Nevadilo mi pak ani nocování na sněhu. Mnohokrát jsem spal jen přikrytý celtou. Bojovat se muselo za každého počasí. Nikdo se neptal, jestli je nám zima nebo teplo. Když to situace vyžadovala, museli jsme do akce.

Byli jste na válku připravení i po psychické stránce?

Když jsem viděl kolem sebe spoustu mrtvých, tak mě to samozřejmě zaskočilo. Když kolem nás jednou sanitáři nesli 26 mrtvých, klepal jsem se strachy. O životě a smrti přemýšlil na frontě každý. Pak si člověk zvykne, nenávisť v něm je ale o to větší. Čím víc mrtvých kamarádů kolem mě bylo, tím větší motivaci proti fašistům jsem měl. Například u Liptovského Mikuláše padlo 1376 našich chlapců.

Prý to byly mimořádně náročné boje.

Němci se dobře opevnili v bunkrech na kopcích a urputně se bránili. Naše pěchota tam utrpěla obrovské ztráty. Kromě našich padlo i přes čtyři tisíce sovětských vojáků. Válka je neuvěřitelně drsná.

Co jste si říkal, když jste šli do další bitvy?

Když padnu, tak padnu! Nedá se nic dělat. To víte, byl jsem mladý. Měl jsem štěstí, náhodou jsem válku přežil. Jiní to štěstí neměli. Dodnes si pamatuju, jak mě jednou poslali pro střelivo. Když jsem se za pár minut vrátil, tři zbývající kluky z obsluhy našeho minometu jsem našel na místě mrtvé. Kousek od nich totiž padla minometná střela nepříteli.

Měli jste jako vojáci dost jídla a pití?

Se zásobováním problém nebyl. Hlad jsme neměli. Nějaká polní kuchyně vždycky byla v dosahu. Samozřejmě že to nebylo nějaké vynikající jídlo, ale mladému člověku stačí, že je aspoň něco. Sebou jsme nosili hlavně pití. Vždycky před útokem nám nabízeli vodku, ale já jsem nepil, tak jsem ji dal vždycky kamarádům.

Jak fungovalo ve válce kamarádství?

Nejlepší kamarádství je na frontě. Jeden za druhého by dal život. I náš velitel byl velice skromný.

Předpokládám, že konec války jste pořádně oslavili.

To si pište! To byla úžasná radost! Nejvíce když jsme přijeli na Moravu. Všude se nahrnuly davy, náměstí byla plná lidí, vítali nás, chtěli se objímat. Z domácích skrýší vytáhli kořalku a chtěli si s námi připít.

Letos se v Česku veřejná připomínka války kvůli koronavirové nekonala. Mrzelo vás to?

Bylo to smutné. Na trutnovský hřbitov jsem šel položit květiny sám, jen s přítelkyní. Nebylo to nic oficiálního, bez lidí, bez hudby... ale nedá se nic dělat.

O válce se v posledních dnech mluvilo trochu jinak, než by si asi veteráni přáli...

Podle mě se spousta věcí kolem války zkresluje. A to mě hrozně mrzí. Například odstranění sochy Koněva v Praze se mi zrovna moc nelíbilo. Rozhodli o tom mladí, kteří válku nezažili. Proč k tomu nepozvali lidi, kteří válku prodělali a ještě žijí? V republice je nás ještě asi tři sta. Já vím, že kdyby tenkrát Koněvova armáda nezasáhla, tak všechny mosty na Vltavě by Němci vyhodili do vzduchu. Zmizelo by možná půl Prahy, protože tou dobou tam ještě byly statisíce německých vojáků.

Těší vás, že jste před 75 lety bojoval ve válce za vlast?

Jsem na to hrdý! Jsem rád, že jsem tam byl! ■

INZERCE



Z třiceti příbuzných se z koncentráků vrátili dva

PAVEL CAJTHAML,
FOTO: MILOŠ ŠÁLEK

Polovinu dětství prožil za druhé světové války. Jak sám přiznává, přežít jednu z nejhorších dějin lidstva mu pomohla náhoda. „Máma čekala další dítě, jen proto nás neposlali do koncentračního tábora“, vysvětluje dnes třiaosmdesátiletý Roland Günther z Trutnova.

Koncentrační tábor znamenal jistou smrt?

Přes třicet příbuzných z matčiny strany poslali nacisti do koncentračních táborů. Vrátili se jen dva...

Kdy jste jako dítě poznal, že by mohlo jít o život?

Když mi bylo šest let, v roce 1942, přišli rodiče o zaměstnání. Otec byl sice Němec, ale matka byla Židovka. Táta se odmítl dobrovolně rozvést, takže to odnesl tím, že musel jako totálně nasazený pracovat v továrně Siemensu. Mámu vyhodili z práce ve zdravotní pojišťovně. Od roku 1943 pak mámi-

ny příbuzné začali posílat do koncentráků. Nás od toho zachránilo, že máma čekala další dítě. Bratr Petr se narodil v roce 1944.

Byli jste tedy vnímáni po matce jako Židé?

Ano. Takže k nám domů chodili chlapi v kožených kabátech, a dělali v bytě neohlášené prohlídky. Ve dne i v noci. Na nic se neptali, vtrhli k nám, vyházelí všechno ze skříní a šuplíků. Dodnes nevím, co u nás hledali...

Měli jste nějaké zprávy o příbuzných v koncentračních táborech?

Ne. Mám jediný korespondák od babičky, která umřela v únoru 1945 v Terezíně. V něm uvádí, že neustále píše, ale nedostává od své dcery odpověď. Že je po smrti, jsme se dozvěděli až později.

Zbýly vám po příbuzných, kteří zahynuli v koncentračních táborech, fotografie nebo dopisy?

Dodnes nevím, jak to tehdy doopravdy bylo s korespondencí. Mám jen jeden korespondenční lístek, jinak nic. Ale myslím si, že kdyby naši tehdy na něj babičce odpověděli, s velkou pravděpodobností by šli hned taky do koncentráku. Taková byla doba.

Přežil válku některý z vašich kamarádů - vrstevníků?

Třeba dívka, s kterou jsem se hodně kamarádil, ano. Ale po válce byla odsunutá, protože jako většina místních obyvatel patřila k Němcům. Čechů bylo v Trutnově za války minimum. Já vlastně přišel o hodně kamarádů až poválečným odsunem. Válka mě připravila o příbuzenstvo, následný odsun o kamarády. Například z našeho domu byli po válce všichni obyvatelé vysídleni. Mimo nás. Víte, co se mi ale ještě nepovedlo objasnit?

Povídejte!

Dodnes mi pořád vrtá hlavou událost z jara 1944. Ležel jsem v posteli, a najednou koukám, že přiletěla letadla a házela bomby na Trutnov. Asi chtěli trefit kasárny, což se jim nepovedlo. Trefili se ale na zahradu jedné vilky ve Volanově, a tam zrovna nějaká paní krmila drůbež. A tu zabili. Tenhle moment se mi nepodařilo nikde ověřit. Není o něm zmínka v archivech či kronikách, přitom já to viděl na vlastní oči. Stalo se to za bílého dne, dopoledne. Víc letadel, ale jediný nálet na město...

Jak to vypadalo v Trutnově v posledních dnech války?

Když Němci utíkali, tak Úpa byla po nich plná vy-

sílaček, zbraní, prostě všeho možného. Dole u hřiště ještě několik roků stála tři děla, a jak byla hodně těžká, tak se snad do půlky zabořila do terénu.

Ani v poválečném Trutnově asi nebyl klid, že?

Za války se řvalo Židi ven! Po válce Němci ven! Táta měl po svém otci dům, propadl státu. Máma měla taky dům po rodičích, taky propadl státu. Majetkově jsme byli na nule.

A když se v roce 1948 chopili moci komunisté?

Ještě jako dítě jsem dostal výprask od ředitele školy, jelikož jsem tvrdil, že komunistická strana nemůže vyhrát volby. Táta nebyl komunista, a já už ani nevím, proč jsem tehdy ty řeči trousil. Ředitel Moravec si mě tehdy zavola, a dostal jsem od něj pořádně našviháno. Když jsem se pak v roce 1952 hlásil na další studia, podal jsem si přihlášku na 27 škol. Nedostal jsem se nikam a šel jsem na pracák. Nakonec jsem se dostal do Letohradu, kde jsem se vyučil elektrozámečnickem. Později jsem studoval sdělovací techniku na elektrotechnické průmce v Praze a nakonec jsem se dostal i na ČVUT.

Přišly pak lepší časy?

Neřekl bych. Když už to vypadalo, že se budeme mít trochu lépe, táta dostal mrtvici a devět let strávil v hospici na Kuksu. Máma nečekaně zemřela, když byla v lůžnici. Soused, který těsně po válce křičel, že Němci musí pryč, na nic nečekal, a hned mi zařídil předvolání, na kterém se řešilo, že jsem sám a mám příliš velký byt. Byl jsem z toho všeho dost rozhozený. ■

INZERCE

RESTAURACE U DRAKA

Rozvoz obědů
Výběr ze 7 jídel
v ceně polévka
doprava
rozvoz
také o víkendech

☎ 603 829 953
Krkonošovo nám. 75, Trutnov
f Restaurace U Draka

Přijďte ochutnat každodenní poctivá „menička.“

Restaurace Na Pražské

Polední menu

☎ 603 829 953
Pražská 391, Trutnov
f Restaurace Na pražské

Kvalitní kuchyň nemusí být drahá

Filmový festival v Trutnově

Z paměti Trutnova už téměř vymizel. Filmový festival mladých. Svěho času mimořádná společenská událost, na kterou se k nám sjížděli filmaři z celé republiky. „Město tím doslova žilo“, říká Josef Kábrt, někdejší vedoucí trutnovského kina a jeden z pamětníků, který se každoročně podílel na úspěšné přehlídce.

PAVEL CAJTHAML, FOTO: MILOŠ ŠÁLEK

Festival filmů o mladých a pro mladé trval většínou zhruba týden. Promítalo se kolem deseti celovečerních snímků, a k nim dalších třicet až čtyřicet kratších (většinou studentských) filmů. V programu byla navíc řada doprovodných besed či seminářů s herci, režiséry a scenáristy. „V podstatě se jelo sedm dnů v kuse, od rána do noci,“ vzpomíná Kábrt na období mezi lety 1972 až 1989.

Jako řada podobných festivalů byl i ten trutnovský přehlídkou známých tváří. Mezi režiséry či scenáristy se objevili například Karel Smyczek či Radek John. Mezi herci zaujali tehdy mladí Lukáš Vaculík, Sagvan Tofi, Jan Kraus či Dagmar Veškrnová. „Návštěvníci festivalu měli vzácnou možnost vidět film a hned po něm besedovat s tvůrci. Často se stalo, že i když skončila beseda, filmaři ještě zůstali a povídali si s námi. Klidně až do rána,“ upozorňuje Slávka Tomanová, tehdejší pracovnice kina. Mezi moderátorkami se objevily pozdější legendy Saskia Burešová či Hana Vávrová (Heřmánková).

Přehlídka byla samozřejmě soutěžní. Takže například v roce 1972 získala v Trutnově Cenu filmového diváka dnes už proslulá komedie Dívka na koštěti. Tehdy se ale v kině Vesmír promítala jako

novinka. „Některé filmy se při festivalu pouštěly proti zbytku republiky s předstihem,“ tvrdí další někdejší zaměstnankyně kina Jana Puschmannová. Vliv festivalu byl znát téměř na každém rohu. Město bylo v době jeho konání doslova polepené propagačními plakáty. Pro velký zájem se vydával speciální zpravodaj. „O festivalu referovaly i rozhlas po drátě a hradecký rozhlas, objevovala se tu i Československá televize,“ upozorňuje Kábrt.

Zatímco v počátcích festival pořádali spíš místní nadšenci takřkajíc „na koleně“, postupně se plně profesionalizovaly. Začaly se v něm totiž angažovat například Barrandov, Ústřední půjčovna filmů, SSM či Československý státní film. Dramaturgii filmové přehlídky už nevymýšleli jen místní, ale také lidé z ústředí Prahy. Kino navíc přešlo pod Dům kultury, kde mělo i více technických možností. „Co bývalo kdysi pracné, bylo v posledních letech možné téměř na lusknutí prstů,“ uznává Kábrt.

Ani tak ale nebylo snadné festival pořádat. „Trval sice týden až deset dnů, ale pracovalo se na tom minimálně půl roku,“ připomíná Jana Puschmannová. „Pro mě to byl upracovaný svátek. Mnohdy byl člověk napjatý, jestli vše dobře dopadne. Ani na filmy jsem při festivalu nekoukal, měl jsem spoustu jiné práce. Ale většinu filmů jsem našťěť viděl při tak zvaných předváděčkách,“ uvádí Kábrt. „Bylo s tím hodně práce, ale lidé tady si to vzali za své,“ připomíná Slávka Tomanová. Ani to ale festivalu nepomohlo přežít Sametovou revoluci. V roce 1989 se konal naposledy. „Nikdo neměl zájem, aby pokračoval. Ani v Trutnově, ani v Praze,“ uzavírá Josef Kábrt. ■

Výšky mi nedělaly problém. Navíc za ně byl příplatek

Před více než 65 lety byl Radko Košťál u budování nové poříčské elektrárny. „Stavěli jsme lanovku, která odvážela přes silnici popílek nahoru do stráně,“ vzpomíná dnes jedenadevadesátiletý muž.

PAVEL CAJTHAML, FOTO: MILOŠ ŠÁLEK

Tehdy potřebnou lanovku v poválečných letech nestavěly vrtulníky, jako dnes, ale odvážní montéři. Nebáli se pracovat třeba i ve stometrových výškách. Jedním z nich se stal i Košťál. „Platy tehdy nebyly velké, člověk neměl pomalu co na sebe. Vykašlal jsem se na práci v kanceláři a dal se k montérům,“ vysvětluje. V letech 1955 a 1956 se s partou chrudimských montérů dostal do Trutnova. V Poříčí už se tehdy stavěla nová tepelná elektrárna. Měla vyrábět nejen elektřinu, ale i dodávat teplo pro výrobní podniky a byty. „Když jsme přijeli, první komín už stál. Druhý ještě ne, ten stavěli až později,“ ukazuje na jednu z černobílých fotografií, které má uložené v soukromém archivu.

Jeho úkolem bylo vybudovat mezi elektrárnou a odkladištěm popílku lanovku z ocelových konstrukcí. „Z výrobního závodu přivezli stožáry, my je snýtovali a s pomocnými jeřáby vztyčili,“ popisuje. Když všechny stožáry stály, přišlo na řadu nasazování lana. Někdy montéři pracovali až ve stometrové výšce. Jistili se opaskem, buď přivázaným ke stožáru, nebo k lanu. „Po spodním jsem chodil, k tažnému jsem byl přivázaný. Výšky mi tehdy nedělaly problém. Navíc za to byl trochu příplatek,“ usmívá se Košťál.



Ani když si ale odmyslíme práci ve značné výšce, nebylo montérům co závidět. Vše museli dělat ručně. Neexistovaly moderní nástrčné klíče nebo elektrické šroubováky. Navíc spoje se nýtovaly. „Jeden kolega tam měl roztopenou píčku, a díky ní měl připravené dobřela rozžhavené nýty. Pak se prostrčily připravenými spoji a za tepla se několika ranami kladivem spojily nýtované části stožáru k sobě,“ říká Košťál.

Pracovalo se téměř neustále, za každého počasí. „Makali jsme v létě, v zimě. Pamatuji, že jednou byly tak silné mrazy, že jsme práci museli přerušit. Dokonce i kompresor nám zamrzal,“ vypráví. Že by měl čas se při práci kochat rozhledem? „To ne. Když kolem ale projel rekreační vlak, co mířil do Svobody nad Úpou, a holky z něj na nás mávaly z okének, zahodili jsme vercajk, spěchali se umýt a jeli za nimi do Janských Lázní,“ přiznává.

Při stavbě lanovky se naučil i novou věc - splétání lana. Několikrát pak pomáhal zkrátit nebo prodloužit lano na mnoha krkonošských vlečích. A v Trutnově nakonec zůstal. Oženil se tady, našel si práci v elektrárně. Začínal jako údržbář. Například když se vozíky s popílkem zasekly, nebo vykolejily, musel vylézt na lanovku a spravit to. Dnes už lanovka v elektrárně není, o vše se stará hydraulika. Trutnov si ale Radko Košťál oblíbil jako svůj nový domov. „Když sedíte uprostřed náměstí a koukáte na hory, to je něco úžasného,“ dodává. ■

Nejhezčí pohled na svět je z parní lokomotivy

PAVEL CAJTHAML,
FOTO: MILOŠ ŠÁLEK

Parní lokomotiva. Pro laiky romantická připomínka dávných časů. Z českých kolejí zmizela v roce 1980, ale šestasedmdesátiletý Jiří Beran z Trutnova si dodnes velice přesně pamatuje, jaké to bylo řídit tak výjimečný stroj. „Na páru nedám dopustit,“ hlásí hned na začátku svého vzpomínání.

Když nastoupil po škole na dráhu, drtivou většinu vlakových souprav u nás tahaly po kolejích právě parní lokomotivy. V kabině byli zpravidla dva muži - strojvedoucí a topič. První řídil lokomotivu, druhý házel uhlí do kotle. „Bez souhry těch dvou lidí to nešlo. Kdyby dělal jeden hot a druhý čehý, to by bylo špatné,“ poukazuje na pracovní souhru dvou lidí na mašině.

Coby strojvedoucí sledoval Jiří Beran trať, vyklánel se přitom z okénka na pravé straně. Musel si ale také hlídat stav kotle, vody a tlak páry. Když topič začal přikládat do kotle uprostřed kabiny, musel mu strojvedoucí střídavě přivírat a otvírat dvířka. „Jinak by se před každým přihozením lopaty dostal do kotle nežádoucí studený vzduch,“ upozorňuje.

Správné přikládání byla pořádná alchymie. „Když se měl vlak rozjet, muselo být dobře založeno v peci. První pohnutí lokomotivy bylo důležité. Nesmělo se to sméknout, vlak se musel rozjet plynule, jinak by se oheň tak zvaně obrátil,“ připomíná Beran. Klíčová byla rovněž kvalita uhlí. V kladenském bylo moc kamení, v sokolovském moc hlíny. Dobré bylo černé uhlí z Polska, převážně se ale jezdilo na hnědé mostecké uhlí.

Ani uvedení lokomotivy do provozu nebylo snadné. Žádné nastartování motoru otočením startovacího klíče, jako je běžné dnes. „Vše prohlédnout, namazat, seřadit, do tendrů kromě vody přidat změkčovadlo, zkontrolovat síta... Uvedení mašiny do provozu trvalo skoro hodinu,“ vzpomíná Beran. Za svoji kariéru vystřídal jako strojvedoucí deset typů parních lokomotiv. A řídil také následovníky, dieselové lokomotivy. „Tam už člověk jezdil



v uniformě. Na páře musely být montérky. Mytí a sprchování potom bylo nutné,“ tvrdí.

Romantické představy laiků o páře na kolejích rozhání tvrdou realitou. Jednak bylo uprostřed polootevřené kabiny od rozpáleného kotle vedro, vyklonit se z okna znamenalo možnost nastydnout. V zimě chlad pronikal do celé kabiny. „Když lokomotiva couvala, foukal studený vzduch přímo do kabiny,“ přiznává Beran. Idealizovat si nechce ani samotnou práci. „Bylo to pořádná dřina,“ zdůrazňuje.

Připouští dnes ale určitou nostalgii. A ukazuje obrázky, na kterých jsou precizně vykreslené jeho dvě nejoblíbenější parní lokomotivy. V levé ruce drží tu, na které v roce 1962 jako mladík začínal. Měla číslo 434 2106. V pravé ruce má tu, která mu nejvíc přirostla k srdci a dodnes je ze všech lokomotiv jeho nejoblíbenější. S číslem 556 0227. I proto cituje dvě motta: „Nejhezčí pohled na svět je z parní lokomotivy“ a „Parní lokomotiva učinila pro sblížení lidstva víc, než všichni filozofové, básníci a proroci od počátku světa.“ To kdysi řekl Henry Thomas Buckle. „K tomu, myslím, není co dodat,“ uzavírá Beran krátké vzpomínání. ■

Krkonošská výstava mě ohromila

Všichni ho znají jako uznávaného výtvarníka a někdejšího ředitele dnes už zaniklého Textenu. Málokdo ale ví, že ve svých osmnácti letech byl Miloš Trýzna přímým účastníkem slavné Krkonošské výstavy z roku 1949. V Trutnově ji tehdy během léta navštívilo téměř 300 tisíc lidí. „Bylo to neuvěřitelné, obrovská masa lidí. Jeden autobus za druhým neustále přivážely další a další návštěvníky,“ vzpomíná.

PAVEL CAJTHAML, FOTO: MILOŠ ŠÁLEK

Velkoplá ukázka obnovy poválečného pohraničí se uskutečnila od 12. června do 31. srpna v areálu bývalé Faltisovy přádelny. Hlavní expozice byly umístěné v třípatrové centrální budově, označované dnes jako „bývalý okres“. Další byly po menších okolních budovách, nebo přímo pod širým nebem. Výstaviště zabíralo nejen území, které dnes patří elektrotechnickému průmyslu a obchodu Billa, ale i místa, kde dnes stojí věžáky u Křížků. „Kdo chtěl vidět všechno, jeden den mu na to určitě nestačil. Tak obrovské výstaviště bylo. Přirovnal bych to k brněnskému veletrhu,“ říká Trýzna.

Prezentovaly se podniky, školy i okresy z hradecského kraje. V areálu byly stovky stánků či expozic. Vystavovaly se výrobky všech možných oborů, různých velikostí a z různých materiálů. K vidění byl například model řepného cukrovaru nebo žakárský tkací stav. Škodovka ukázala nejnovější automobil Roadster. „Naše škola vystavovala vlastní výrobky, tkaniny, koberce a utěrky. A také moje



výkresy a obrazy,“ uvádí Trýzna, tehdy student vrchlabské textilní průmyslovky.

Výstaviště mělo vlastní (pionýrskou) železnici, ruské kolo, kino a taneční parket. Pořádaly se koncerty, odborné semináře a přednášky, ale také například sjezdy školských pracovníků. Kvůli výstavě vycházely speciální brožury i turistický průvodce. Přítel dokonce tehdejší předseda vlády Antonín Zápotocký. „Na své si přišli laici i odborníci, každý si našel na výstavě něco svého,“ popisuje Miloš Trýzna.

Jako brigádník se stal nejprve jakýmsi zprávařem, informátorem pro návštěvníky. Říkal příchodům, kde a co ve výstavním areálu najdou, odpovídal na všemožné dotazy. „Po pár dnech mi pořadatelé nabídli, abych se stal hlasatelem výstavního rozhlasu. Pouštěl jsem pak na gramofonu desky, hlásil různé reklamní akce, četl výstavní zprávy a vyvolával rodiče ztracených dětí. To všechno mě ohromně bavilo,“ vzpomíná.

Na Krkonošské výstavě nakonec strávil celé prázdniny. Tak moc se mu líbila atmosféra, program i uspořádání areálu. „Působilo na mě ohromujícím dojmem, co lidi dokážou udělat. Jak dokázali opravit zchátralou fabriku, ale i upravit celé okolí centra Trutnova. Co vše dokázali vyrobit, jak to uměli vystavit a vhodně prezentovat. Jsem moc rád, že jsem u toho tehdy mohl být,“ přiznává Trýzna. Trutnov se na velkolepou výstavu připravoval už od roku 1947. Její náklady činily 11 milionů korun. ■

KASPER®



Ekologicky zodpovědné chování je pro nás jednou z priorit

V tomto smyslu se snažíme neustále posouvat vpřed.

Třídíme odpad ve všech provozech, většinu dokumentů netiskneme – procesy digitalizujeme.

Solární energie z našich dvou nově zprovozněných solárních zdrojů pohání za slunečných dní celou naši výrobu včetně kanceláří.

WWW.KASPERGROUP.CZ

Velká trutnovská čtyřka: galerie, archiv, muzeum a knihovna

Pečují o naši paměť, proto se jim říká paměťové instituce. Sbírají a ochraňují staré fotografie, dobové dokumenty, vzácné knihy, historické předměty či umělecká díla. Pokud je to jen trochu možné, ukazují je veřejnosti. Seznamte se čtyřmi institucemi, které nám pomáhají „nezapomenout“ a významně podporují vzdělanost.

PAVEL CAJTHAML
S PŘÍSPĚNÍM ROMANA REILA A VLASTIMILA MÁLKA

Muzeum

Nejstarší paměťová instituce v Trutnově. Jako první vzniklo německé muzeum v roce 1890 za starosty dr. Josefa Flögla. Popudem k jeho vzniku se tehdy stala úspěšná zemědělská výstava, a snaha zachovat některé exponáty. V počátcích nevystavovalo tak, jak to známe dnes, ale jen sbíralo zajímavé a cenné předměty. Sbírkový fond, který byl tvořen ponejvíce z darů, byl shromažďován v budově tehdejší realky ve Školní ulici. Až teprve po první světové válce se stalo veřejným. Svoje muzeum si pak zřídila i česká menšina. Zasloužil se o to První český muzejní spolek pro kraj trutnovský v Trutnově. Vznikl v roce 1936, jeho stanovy byly schválené o rok později. *Více na str. 24 až 27.*



Knihovna

Za předchůdce dnešní knihovny lze pokládat německou veřejnou městskou knihovnu. Jako instituce vznikla už v roce 1907, kdy okresní učitelský spolek předal městu do správy vlastní spolkovou

knihovnu. Za první republiky fungovaly v Trutnově dvě knihovny - česká v prvním patře Národního domu, knížky půjčovala každý čtvrtek mezi osmou a devátou. Německá sídlila na dnešním Krakonošově náměstí, na protější straně než ta současná. Česká knihovna měla ke konci třicátých let asi 4 tisíce svazků. Německá byla pochopitelně větší, čítala zhruba 8550 svazků. *Více na str. 34 až 37.*

Archiv

Po druhé světové válce vznikl i archiv, další paměťová instituce v Trutnově. Rodil se ale postupně. Základem se staly městské archivy z někdejších tří okresů - Trutnov, Dvůr Králové nad Labem a Vrchlabí. Od roku 1952 sice byli pověřeni archivní službou okresní archiváři, ale spisy přesto končily v městském archivu ve Staré radnici (do roku 1952) nebo v muzeu (do roku 1960). Jinde pro ně nebylo místo. Teprve po územní reorganizaci se městské archivy v roce 1960 sloučily do Okresního archivu v Trutnově. Sídlo měl až do roku 1975 ve Věžeňské ulici, poté až do roku 1992 v Babí. Po Sametové revoluci se archiv přesunul do zmodernizovaného objektu bývalé elektrárny v Komenského ulici. *Více na str. 14 až 17.*

Galerie

Vznik galerie bývá spojován s proslulou Krkonošskou výstavou, která se v Trutnově uskutečnila v létě 1949. Tehdejšího správce muzea Josefa Šabackého napadlo zřídit výstavní síň specializující se na výtvarné umění. Otevřená byla právě během velké národohospodářské expozice v budově technického oddělení Okresního národního výboru v domě čp. 223 vedle pivovaru. První instalovaný soubor 59 obrazů, grafik a plastik byl přístupný od 13. listopadu 1949. Do konce roku byla v galerii uspořádána ještě další expozice s názvem Motivy Trutnovska. Prvních výstav se zúčastnilo 700 lidí. V poválečných letech se ale galerie nesetkala s odpovídajícím zájmem a zanikla. Současná galerie města byla založena v roce 1996. ■ *Více na str. 30 až 33.*



Zpravidla najdete něco jiného, než hledáte

Píšeme sice o ní v magazínu jako o první ze čtyř paměťových institucí, ale přízněji si: Mnoho lidí do archivu nikdy nezajde. Na rozdíl od galerie, muzea či knihovny. „Je pravda, že někteří archiv nikdy nenavštíví. Nepotřebují to. Pokud tedy například neztratí vysvědčení, nedonutí je k tomu vysokoškolská studia, neshánějí informace pro obecní kroniku nebo k nějaké stavbě,“ říká vedoucí Státní okresního archivu v Trutnově Roman Reil.

PAVEL CAJTHAML, FOTO: MILOŠ ŠÁLEK

Jako kdyby pro laiky na první pohled archiv ani neexistoval, že?

Svoje povolání beru tak trochu jako misionářskou činnost. Každé čtyři roky, vždy po volbách, musím nově zvoleným představitelům obcí a měst vysvětlit, proč tady archiv je, k čemu slouží a někdy dokonce i to, že vůbec existuje. Ano, nejsme galerie nebo muzeum, která pořádají pravidelně výstavy a mají neustálý kontakt s veřejností. Naše úkoly jsou jiné.

O co se staráte?

Je toho spousta. Začíná to předarchivní péčí, tedy

dohledem nad vyřazováním písemností u všech úřadů a institucí v okrese. Jinými slovy dohlížíme na to, co se bude skartovat a co skončí jako cenné, významné či důležité u nás v archivu. Pak musíme všechny vybrané archiválie zpracovat, podle určitého schématu rozčlenit a zařadit. Musíme o ně pečovat a rovněž zajistit další využívání, jak pro publikační, studijní nebo vědecké účely, tak například i pro různé výstavy nebo přednášky. Prostě, aby se do nich mohlo nahlížet. Jedním z našich hlavních poslání je zpřístupňovat minulost veřejnosti.

Takže to není tak, že si archiváři hlavně pročítají staré kroniky nebo noviny?

Už dávno ne. Co jste uvedl, děláme spíš ve svém

volném čase. Naši hlavní prací je odborné posouzení obsahu úředních listin, dokumentů, zpráv nebo smluv, a jejich správné zařazení do archivu. Provádíme digitalizaci materiálů, hledáme archiválie pro badatele. Žádosti o informace k nám chodí z Česka i zahraničí. Archiváři jsou spíš takoví lepší skladníci než čtenáři starých novin nebo kronik.

Jaký by měl být kvalitní archivář?

Vysokoškolák, který zvládá latinu, němčinu a čtení historického písma. Introvert, který se rád vrtá v historii.

Co vše se dá najít v archivu?

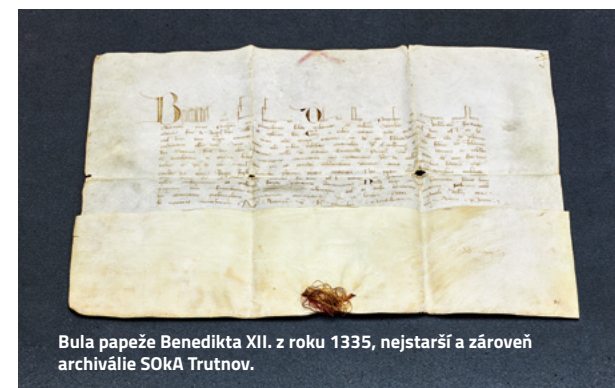
Písemné, obrazové a jiné záznamy. Listiny, pergameny, dokumenty, plány, pohlednice, knihy, kroniky, dobové noviny a fotografie. A to nejen z měst, obcí, úřadů či institucí, ale i ze škol, spolků, firem či podniků.

Například o kdysi slavné textilní minulosti Trutnova?

Ano, máme tu písemnosti a fotografie nejbohatšího továrníka na Trutnovsku Jana Faltise, korespondenci dalšího významného trutnovského občana Aloise Haase a dokonce i technické nákresy letadel známého konstruktéra Igo Etricha. Jsou v ní podnikové či průmyslové dokumenty, ale také soukromá a rodinná korespondence továrníků. Například diplom povýšení Faltisových synů do šlechtického roku z roku 1897.

Co nejstaršího v archivu máte?

Nejstarší listinou je bula papeže Benedikta XII. z roku 1335. Ale ještě bych se vrátil k výčtu toho, co vše máme v archivu. Některé písemnosti jsou cenné i tím, že pomáhají řešit majetkové záležitosti. Důkazem byly restituace a rehabilitace po roce 1989.



Bula papeže Benedikta XII. z roku 1335, nejstarší a zároveň archiválie SOKA Trutnov.

Jak velký je trutnovský archiv?

Pečujeme o více než 2600 fondů a sbírek. Na konci loňského roku to bylo 5337,83 běžných metrů archiválií. Jen pro představu, jeden běžný metr archiválií váží padesát kilogramů.

PŮJČOVNA, PRODEJ A SERVIS STAVEBNÍCH STROJŮ



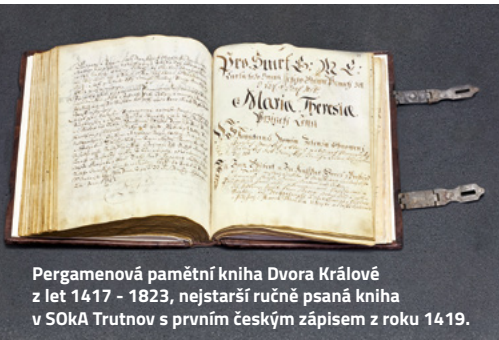
VELKÉ VÝHODY PRO NAŠE STÁLÉ ZÁKAZNÍKY



Areál Alprim Trutnov

ul. Ke Stanici, u aut. zast. Kalná Voda
+420 776 216 126, trutnov@alprim.cz

www.alprim.cz



Pergamenová pamětní kniha Dvora Králové z let 1417 - 1823, nejstarší ručně psaná kniha v SOKA Trutnov s prvním českým zápisem z roku 1419.

V kolika lidech se o archiv staráte?

Je tu devět lidí, od vedoucího, přes archiváře až po uklízečku.

Je už zdejší historie prozkoumaná? Může vás ještě něco překvapit?

Stále, každý den. Informace, které tady jsou, nejsou obecně známy. Jsou sice někde zapsané, už je někdo „věděl“, ale jsou ne snad zapomenuté, ale „uložené“. A pak například přijde doba, která vyžaduje nějaký druh písemnosti, a najednou ty „uložené“ informace získávají na důležitosti, najednou jsou z nich informace velice důležité. Příkladem jsou už zmiňované restituce, rehabilitace nebo odsouzení Židů.

Uspějete vždy, když hledáte něco konkrétního?

Když něco hledáte, tak zpravidla najdete něco úplně jiného. Ale v podstatě každý den se objeví nějaké překvapení. Občas na vás vykoukne něco, co osobně zajímá i vás.

Jsou archivy přístupné na internetu?

Matriky a pozemkové knihy už jsou většinou zdi-

gitalizované. Takže například kvůli rodokmenu už nemusíte jezdit po archivech, ale můžete si informace o předcích najít z klidu domova na počítači. Měli jsme zavěšenou na internetu kupu obecních, školních a dalších kronik, rádi bychom přidali i další věci, ale nedávno jsme je museli stáhnout. Přišel totiž zákon o GDPR a nemohli jsme riskovat, že kroniky z období po roce 1945 obsahují nepěkné informace o konkrétních žijících lidech, kterých by se mohly dotknout a oni by nás mohli žalovat.

O jakých případech mluvíte?

Vezměme si jako příklad školní kroniku, kde je napsáno, že někdo konkrétní propadl. Nebo obecní kroniku, kde je uvedeno jméno zločince. To podle GDPR nesmíme ve zdigitalizovaných kronikách nechat.

Co s tím děláte?

Kroniky se nyní prohlíží. Pokud jsou v nich sporné věci, tak se začerňují a teprve pak znovu vyvěšují na internet. Ale přiznávám, jde to velmi pomalu. Pokud tedy někdo momentálně shání v archivu informace z poválečného období nebo ze současnosti, na internetu je nenajde. Může si ale pro ně dojet osobně přímo k nám.

Když jsme u té digitalizace, kolik archivních věcí už je na internetu?

Na webu je možná tak jedna setina toho, co tu máme. Bohužel, není v našich silách, aby se v dohledné době oskenovalo všechno. Máme i spoustu jiných práce.

Určitě nezkoumáte jen písemnosti v trutnovském archivu. Kam všude se při bádání vydáváte?

Například do Zámrska, kde je oblastní archiv pro bývalý východočeský kraj. Nebo do Národního ar-



chivu v Praze, kde jsou dodnes uloženy například soupisy řemeslníků, manufaktur a továren. Ale dá se jít ještě dál.

Bádáte i v cizině?

Až do roku 1918 jsme byli součástí Rakousko-Uherska, takže informace o Trutnovu jsou uloženy i v hlavním městě monarchie, ve Vídni. Například v rakouské národní knihovně, kde najdete trutnovské noviny vydávané před rokem 1918. Nebo v rakouském národním archivu, a rovněž ve válečném archivu. Ve Vídni je několik archivů a muzeí, je tam pořád co nalézt. Například naposledy jsme vypátrali potomky velké trutnovské osobnosti a někdejšího starosty Rotha. Jezdíme do Vídně už dvacet let a pokaždé se vrátíme s něčím novým. A víte, co je trešničkou na dortu?

Netuším...

...že si můžete ve Vídni stoupnout a vyfotit se na Trutnovském náměstí (Trautenauplatz). Je tam od roku 1913 na počest rakouské vítězné bitvy nad Prusky z června 1866. Ve Vídni jsou rovněž Gablenzgasse, Igo Etrichstrasse a další ulice, které mají spojení s Trutnovem.

Odhadnete, jak bude vypadat trutnovský archiv v roce 2050?

Tuším, kam to všechno dnes směřuje. Stávající papírové archivy sice budou existovat, ale prim budou hrát digitální archivy. Vedle klasické archivářské profese nám tady budou vyrůstat archiváři se znalostmi IT problematiky. Ale kvůli kilometrům písemnosti bude i nadále potřeba mít nějaké budovy, troufnu si říct že i v roce 2200. ■



Nejstarší tištěná kniha v SOKA Trutnov nazvaná Práva a zřízení království Českého z roku 1562.

Jsme jedním z nejmodernějších zařízení dlouhodobé lůžkové péče v ČR

Tvořte s námi budoucnost v péči o dlouhodobě nemocné a buďte s námi u zrodu něčeho výjimečného!

Kontaktujte nás:

VOLNÉ POZICE

Lékař či Lékařka

Všeobecná sestra se specializací

Všeobecná sestra

Fyzioterapeut/ka nebo Ergoterapeut/ka

Ošetřovatel/ka nebo Sanitář/ka

✉ personalni@vividus-east.cz
Spojených národů 857, 544 01 Dvůr Králové nad Labem



PLNÝ ŽIVOTA – tak praví latinský překlad slova VIVIDUS. A tak to cítíme i my sami. Žijeme to, co znamenáme.



Snažím se pořád zlepšovat

Hledáte kvalitní autoservis, který odvede poctivou práci? V autoservise Vydra, který se v Trutnově nachází v ulici K Bělidlu v Horním Starém Městě, opraví vaše auto spolehlivě a budou mu věnovat náležitou péči. Pětadvacetiletý majitel autoservisu Lukáš Vydra si právě na kvalitní a poctivé práci velmi zakládá. „Spousta lidí se například diví, že od nás dostane doklad,“ říká vyučený automechanik, který motoristům poskytuje kompletní služby.

Kde se vzalo vaše zaujetí pro auta, které přerostlo až ve vaši pracovní náplň?

Už jako kluk jsem se motal kolem fichtlů, Čezet a různých dalších motorek. Doma jsme také měli na zahradě traktůrek, kterým se vozila hlína a hnůj. A jelikož mu bylo asi padesát let, tak se to pořád rozbíjelo a já jsem se v tom furt šfouřal. Tak už někde v sedmé třídě jsem věděl, že bych chtěl jít na automechaniku. Jsem rád, že mi to rodiče umožnili a neposlali mě na gympl, i když zrovna v té době byly slabé roky a se svým průměrem by mě vzali i bez přijímaček. Naštěstí s bráchou nás do toho neutili a šli jsme na učňák. Ze mě je automechanik, brácha je zámečnický a oba děláme to, co nás baví.

Jako automechanik jste se začal živit hned po škole?

No, já jsem začal už vlastně na učňáku, protože jsme ve třetí třídě týden chodili do školy a týden na praxi do autodílny. Tam mě to moc bavilo, což už se nedalo říct o škole, kde jsem to vždy přetrpěl. Celou dobu jsem se těšil, až začnu něco dělat. Sice mě mrzí, že nemám maturitu, mívám myšlenky, že si ji dodělám, ale není na to moc čas a ani energie.

Jaké byly vaše začátky?

Byl jsem zaměstnaný v autoservisu u soukromníka. Já jsem však nikdy nechtěl být jen zaměstnanec. Dělat něco a poslouchat někoho, že takhle je to správně, a tak to má být, i když jsem třeba věděl, že to nedělám dobře. Chtěl jsem si pracovat podle sebe. Chtěl jsem být v něčem lepší a něco dokázat. Ale to hlavní je, že ta práce mě baví a mám dobrý pocit z toho, že se někam posouvám. Takže jsem si v srpnu 2015 založil vlastní živnost a začal jsem opravovat auta na dvorečku a ve stodole u rodičů.

Ted' už ale na dvorečku nejste...

Fungujeme tady necelé tři roky a musím říct, že celkově jsem se za těch pět let dost posunul. U rodičů na Bojišti jsem neměl ani zvedák, teď mám dva. Neměl jsem pořádné nářadí, teď mám spoustu nového vybavení. Získal jsem spoustu nových znalostí a zkušeností, protože lidé vás také docela dost vytrénují. Stále přicházím na nové věci. Poslední rok často jezdím na různá školení a snažím se pořád zlepšovat. Nechci stát na místě. Práce je mým koníčkem, ale bez toho by to dělat nešlo. Jste tady

totiž od rána do večera, víkendy a ty nervy, které vás to stojí. (smích)

Jaké služby nabízí váš autoservis?

Zajišťujeme kompletní servis automobilů všech značek. Děláme mechanické opravy, ty nám zaberou nejvíce času. Provádíme diagnostiku vozů a opravujeme závady elektroinstalace. Klempířské práce. Myslím, že si zvládneme poradit se vším. A co neumíme, tak na to máme smluvní partnery. Například zajistíme i lakýrnické práce, takže zákazník od nás dostane kompletně hotové auto. A před vyzvednutím mu ho ještě vyčistíme.

Jak dlouho trvá, než odhalíte závadu?

To se nedá stanovit. Někdy to víte třeba za půlhodiny. Máte tip, že to bude asi tohle, změříte to a jasné vidíte, že tam je chyba a máte vyřešeno. Ale někdy si s tím lámáte hlavu den, dva dny. Napojíte auto na diagnostiku, změříte všechny možné věci a nepíše vám to nic. Přitom cítíte, jak auto nejede, nemá výkon, cuká... Z toho jsem pak vždycky nešťastný, když nevím, jak se pohnout dál. Ale pak mám velkou radost, když na to přijdu, a říkám si, že jsem se posunul zase o kus dál. A když příště přijede auto s podobnou závadou, tak už vím, co a jak. Hledání závad je právě to, co mě v práci hodně baví a využívám k tomu mimo jiné i osciloskop, se kterým si myslím, že moc lidí v Trutnově nepracuje.

Co tvrzení, že pokud chcete mít co nejméně problémů, shánějte co nejjednodušší auto. Ovšem je to vůbec možné v dnešní době?

V dnešní době už asi moc ne. Sám nevím, co bych si koupil za nové auto. Já mám samé staré pekáče. (smích) Spousta lidí se mě na to ptá a já nevím, co jim odpovědět. Hodně také záleží na tom, komu si auto koupíte. Kdo se o něj jak staral. Je to strašně znát. Jinak ta jednoduchá auta už skončila. Ještě jedničková oktávka, která se vyráběla do roku 2010, byla jednoduše udělaná. Ale v posledních pěti deseti letech se to vyrábí fakt vyložené jako sportovní zboží. Dnes auto podle mě není dělané na to, abyste s ním jezdil dvacet let.

Máte dost práce?

Máme a sám nevím, proč vymýšlím takovéto blbosti s reklamou. (smích) Ale asi proto, že bych byl rád, aby se o mně vědělo. Autoservis dnes totiž může mít kdejaký trouba. Jezdí k nám spoustu aut, která opravujeme po cizích lidech. Zrovna dnes tady byla paní, která si přebírala auto, kde

jsme řešili problém s brzdami. Ty sice byly kvalitní, ale chyba se ukázala v montáži. Na starou rezatou věc, která se neočistila, se nasadila nová, a to prostě nikdy nefunguje. U nás všechna auta, která předáváme, jsou dělaná pod mým dohledem a jak bych chtěl já. Poctivě, všechno vyčištěné, namazané, nic není odfláknuté. Jestli to nějaký automechanik vidí stejně, stále hledáme schopné lidi do týmu, protože dobrých automechaniků je málo.

Setkáváte se s reklamacemi?

Minimálně, ale jsme také jen lidi, takže pokud se něco nepovede, zákazníci se určitě nemusí bát přijet. Vše se dá nějak vyřešit. Musím ale říct, že třeba kvůli dílům reklamace prakticky nemíváme, protože pracujeme s kvalitními díly, které máme ověřené. Sice jsou jedny z dražších na trhu, ale víme, že fungují a je na ně spolehnout. Nemusíme to pak řešit znovu. V bednách také vždy skladujeme staré věci z oprav, abychom lidem ukázali, co všechno jsme vyměnili. Spousta lidí se i diví, že jim třeba vystavíme doklad, kde mají rozepsané všechny položky a konkrétní práci, a nedostanou jen papír s celkovou částkou, že musí zaplatit 30 tisíc.

Jaké jsou vaše plány?

Vzhledem k tomu, že autoservis neprovozují dlouho, tak se stále snažím přijít na to, co a jak. Co je nejvhodnější, jak komunikovat s lidmi, jak to dělat lépe. Do budoucna bychom se chtěli přestěhovat do vlastních a větších prostor. A jako jednu z oficiálních služeb čas zavést pick-up servis. To je pro lidi, kteří nemají čas k nám třeba ráno přivést auto. My si pro něj zajedeme, vyzvedneme ho a můžeme jim tam k dispozici nechat náhradní vůz s tím, že až bude oprava hotová, auta si zase vyměníme.

Kdybyste měl říct na závěr nějakou důležitou radu, jak se starat o svoje vozidlo. Jaká by to byla?

Asi nezanedbávat pravidelný servis. Ten je dost důležitý. I malá věc, která vám přijde jako blbost, pak může do budoucna napáchat velké škody. ■

AutoservisVYDRA

K Bělidlu 709, 541 02 Trutnov
Tel.: +420 776 390 200 | E-mail: info@autoservisVydra.cz
www.autoservisvydra.cz

trošku
NOVĚ

DIVADELNÍ PŘEDPLATNÉ

2020/2021

Uffo nabízí předplatné ve 4 skupinách:

Činoherní
divadlo A

Činoherní
divadlo B

Divadlo
a hudba

Nové
divadlo



Abonentí mají zajištěné stálé místo v hledišti

Připraveno je celkem 30 představení

Divadlo Na Fidlovačce, Městské divadlo Mladá Boleslav, Komorní divadlo Kalich, Klicperovo divadlo Hradec Králové, Východočeské divadlo Pardubice, Divadlo Ungelt, Divadlo P. Bezruč, Divadlo Husa na provázku, Divadlo v Řeznické, Divadlo J. K. Tyla, Cirk La Putyka a další

www.uffo.cz



foto: Alena Hrbková

prosinec 2020

**Scény
z manželského
života**

Agentura
Harlekýn s.r.o.



foto: Jan Malíř

leden 2021

**Kdokoliv může
dělat cokoli**

Divadlo Ungelt



foto: Martina Root

únor 2021

Kytice

Divadlo J. K. Tyla,
Plzeň



foto: Zuzana Lazarová

říjen 2020

**Soukromé
rozhovory**

Jedl z.s.



IKEA byla jednou z prvních spolupracujících firem

Majitelem Digital Media Publishing je Michal Pokorák, pocházející z Náchoda. Ten se před několika lety rozhodl vrátit se s rodinou zpět do míst, odkud pochází, a založil regionální pobočku firmy v Červeném Kostelci. „Chtěl jsem, aby moje děti mohly prožít dětství stejně jako já na zahradě, ložit po stromech, chodit do skal, hrát si s kamarády. Uždyť za co si dnes v Praze koupíte byt 2+kk, za to tady postavíte pěkný rodinný dům se zahradou. Chtěl jsem také celkově zpomalit, abych nemusel chodit z práce večer a dávat dětem jen dobrou noc. To samé jsem slyšel od svých vrstevníků, kteří ve svých oborech získali už nějaké zkušenosti a chtěli se usadit.“

Vznik firmy Digital Media Publishing a její první zákazníci jsou spojeni s investory z Islandu. Jedním z prvních klientů byla například také společnost IKEA. Už od té doby je ve firmě cítit skandinávský

přístup nejen v řízení, ale také vnímání individuálních potřeb zaměstnanců a atmosféra postavená na důvěře, hodnotách a přátelském duchu.

Dnes slaví firma z Červeného Kostelce, která se specializuje na poradenství na internetu, už 10 let existence.

Co můžete nabídnout svým zaměstnancům v pobočce v Červeném Kostelci?

Díky regionální kanceláři jim můžeme nabídnout možnost vrátit se z velkoměsta a žít blíž přírodě a rodině. Klidnější životní styl a nižší náklady při zachování pražského pracovního standardu jsou silné impulsy pro rozhodnutí ke změně zejména u lidí, kteří už mají nějakou pracovní zkušenost a zakládají rodinu, nebo si chtějí pořídit vlastní bydlení.

Jak si ve svém oboru stojíte v našem regionu? Našly si k vám cestu i místní firmy?

V regionu pracujeme pro významné subjekty a zaměstnavatele, jako jsou Farmet a.s., Karsit Holding nebo Vaše Dedra. Právě klient Vaše Dedra, český výrobce špičkové drogerie a kosmetiky, se poslední roky pravidelně umísťuje na prvních místech soutěže Superbrands ve své kategorii a je významným hráčem v oblasti drogerie a kosmetiky ve střední Evropě. Pro klienta Královéhradecký kraj jsme připravili web chytryregion.cz, který získal v rámci CzechTop100 ocenění 1. místo v národní soutěži Chytrá města pro budoucnost. Mám také velkou radost, že jsme v poslední době navázali strategické partnerství se společnostmi jako PRIMÁTOR a.s., nebo dceřinou společností skupiny ČEZ, firmou Domat Control System.



Pokud vím, vaše firma ale cítí i společenskou zodpovědnost a usiluje o morální přesah.

Ano, za naší práci nevidíme pouze zisk. Chceme také pomáhat potřebným a přispívat zejména těmi dovednostmi, kterými jsme byli obdařeni. Jsme hrdí na to, že pomocí benefičně-sportovní akce Běh pro hospic, kterou jsme s Oblastní charitou Červený Kostelec založili, můžeme podpořit myšlenku hospicového hnutí a přispět k vnímání důstojnosti člověka i v poslední fázi jeho života.

Jste spokojený s tím, jak se firmě daří?

Jsem. Za poslední rok jsme získali několik velkých klientů, a to je důvod, proč stále rosteme a snažíme se náš tým rozšiřovat. Jsem také přesvědčen, že úspěch firmy je výsledkem fungování a dobré atmosféry celého týmu. Bez našich specialistů bychom to jednoduše nedokázali. Naším největším bohatstvím jsou proto lidé a dobré vztahy. ■



**DIGITAL MEDIA
PUBLISHING**

Naším partnerům pomáháme zvedat tržby již 10 let v podnikání na internetu

PŘIDEJ SE DO NAŠEHO TÝMU

Na co se můžeš těšit?

- Rodinná atmosféra v týmu
- Práce pro mezinárodní klienty z pohodlí našeho kraje
- Seberealizace a kariérní růst
- Sladění práce s tvým volným časem



Právě hledáme

- Frontend developera (HTML5, CSS3, JS)
- Online marketing specialistu
- Projektového manažera

Kontaktuj nás

WWW.DMPUBLISHING.CZ/KARIERA
INFO@DMPUBLISHING.CZ



kali, provádíme k tomu potřebné terénní i archivní výzkumy, vypracováváme odborné posudky a expertízy.

Nedubluje se s okresním archívem?

Když to hodně zjednoduším, tak archiv se zaměřuje spíš na písemnosti a materiál úřední proveniencce. My se zaměřujeme na věci, které nutně nemusí končit v archivu a donesou nám je mnohdy lidé. A na rozdíl od archivu u nás dominují ve sbírkách trojrozměrné předměty.

Kolik předmětů je aktuálně v muzejní sbírce?

Kolem 140 tisíc. A stále jich přibývá. Ročně získáme 4 až 5 tisíc předmětů, což je v porovnání s porevolučním obdobím velmi dobrý výsledek. Tehdy roční přírůstky činily desítky kusů a často ještě diskutabilní vypovídací hodnoty.

Zaměřujete se při tvorbě sbírek na konkrétní oblasti?

Na společenské vědy. Sbíráme tedy pouze lidské výtvořky, tzv. artefakty. Netvoříme přírodovědné sbírky, ty má na starosti Krkonošský národní park.



Chanukov svícen s reliéfem císaře Josefa II. z konce 18. století. Svícen se používal při židovském svátku chanuka. Stylizované poprsí císaře Josefa II. je symbolem vděku za to, že tento panovník svými reformami výrazně zlepšil život židovské komunity. Svícen o výšce 23,5 cm a délce 24 cm je vyroben z mosazi a součástí muzejní sbírky je od poloviny 20. století.

Ročně získáme do sbírek až 5 tisíc předmětů

PAVEL CAJTHAML,
FOTO: MILOŠ ŠÁLEK

Dlouhá léta bylo Muzeum Podkrkonoší nenápadné. Stojí sice uprostřed města, ale patřilo kraji. Od roku 2008 je Trutnova. Od té doby je víc vidět, mluví se o něm častěji. Přesto se najdou lidé, kteří znají jen zlomek toho, co se v něm odehrává. „Laici si představují, že muzeum je výstavní síň, kde jsou ve vitrinách exponáty a dohlíží na ně průvodci. To je ale jen zlomek naší práce,“ tvrdí ředitel muzea Vlastimil Málek.

Nedívám se. Výstavy jsou nejméně vidět. A vy jich pořádáte poměrně hodně. Kolik jich ročně zvládnete?

Kolem deseti. Většinou prezentujeme části našich sbírek, témata z regionální historie či výtvarného umění a podobně. Výstavy pořádáme v přízemí v klenebních sálech a atriu nebo v chodbě prvního patra. Ve třech sálech v prvním patře máme navíc dlouhodobé expozice věnované hradům i zámkům Trutnovska a podkrkonošské lidové architektuře. Je pravda, že zájem návštěvníků je slušný.

Jakou máte návštěvnost?

Když sečteme dohromady výstavy a stálé expozice s přednáškami, besedami, výchovnými programy pro školy a propagačními akcemi jako je třeba Muzejní noc, tak se návštěvnost pohybuje mezi deseti až čtrnácti tisíci. V porovnání s rokem 2008 se ji povedlo zvednout na bezmála trojnásobek. Ale tady musím upozornit na jednu věc: Lidi pokládají naše výstavy a prezentace za hlavní produkt muzejní činnosti. Ve skutečnosti je to spíše taková třetina na dortu.

Co je tedy hlavním posláním muzea?

Sbírkotvorná činnost. Získáváme, shromažďujeme a trvale uchováváme historické předměty. Evidujeme je, odborně zpracováváme, konzervujeme pro budoucí generace, vytváříme ucelené sbírky a rovněž je zpřístupňujeme veřejnosti. Zkoumáme prostředí, ze kterého jsme sbírkové předměty získali,

INZERCE

xantipa

Hledáme grafika/čku

Portfolio a CV nám můžeš zaslat na email: blanka@xantipa.eu
více informací nalezneš na www.xantipa.eu

Ale pro ilustraci, o čem jsou naše sbírky, mohou napovědět příklady názvů našich podsbírek: archeologická, archivní, etnografická, fotografická, kulturně-historická, militária, umělecko-průmyslové práce či výtvarné umění.

Které podsbírký jsou největší?

Nejvíce předmětů je v archivní a fotografické. Ale i podsbírká výtvarného umění, která je méně rozsáhlá a zahrnuje především malířská, grafická či sochařská díla, má asi patnáct set předmětů. To je zhruba dvakrát víc, než čítá sbírka městské galerie. Je to ale samozřejmě dáno i stářím naší instituce. Letos slavíme 130 let.

Srovnávat muzeum dnes a na začátku asi nelze, že?

Ze začátku fungovalo muzeum na dobrovolné bázi. Nemělo ani zaměstnance, ale jen tzv. kustoda, který spravoval jednu muzejní vitrínu. V ní bylo pár obrazů a knih. Vitrína stála ve škole a klíče od ní měl školník. Právě on dělal kustoda. K profesionalizaci muzea, tedy se zaměstnancem na plný úvazek, došlo až po roce 1945. Dnes má muzeum třináct stálých zaměstnanců. V odborném oddělení pracuje šest kurátorů sbírek. Každý spravuje jednu až dvě podsbírký, k tomu má navíc další funkce: archeolog, historik, knihovník, výstavář či edukátor. Většina zaměstnanců kumuluje několik funkcí, aby mohlo muzeum plnit vše, co mu ukládají předpisy.

Zmínil jste archeologa. Kolik práce během roku má?

Ročně jsme jako muzeum přizváni až ke třem stov-



Stolní skříňové čtvercové bicí hodiny s pérovým pohonem. Zhotoveny byly hodinářem Ignatzem Fischerem z Duchcova v polovině 18. století. Výška hodin je 42 cm, šířka 26,6 cm a hloubka 15,8 cm. Součástí muzejních sbírek jsou od druhé poloviny 40. let 20. století.

kám archeologických dohledů při stavební činnosti. V průměru pak realizujeme každý rok kolem deseti archeologických výzkumů. Máme i síť externích spolupracovníků.

Jaké jsou výsledky z vykopávek?

V posledních letech jsme získali řadu zajímavých pravěkých nálezů, například sekyrek či náramků z doby bronzové, které výrazně proměňují naše dosavadní poznatky o zdejším regionu. Ten sahá od úrodných nižších poloh na Královédvorskou až po nejvýše položené nehostinné místo na Sněžce. Právě pod Sněžkou jsme nedávno prováděli archeologický dohled při rekonstrukci lanovky.

Děláte i další výzkumy?

Kromě terénních průzkumů, při kterých poznáváme prostředí získaného předmětu, provádíme i archivní bádání, hovoříme s pamětníky a snažíme se získat k předmětům i zajímavé údaje. Všechny předměty se zjištěným příběhem má mnohem větší vypovídající hodnotu. Například obyčejný hrnek bychom do sbírky nevzali, ale v momentě kdy to bude hrnek, ze kterého například pil prezident při

návštěvě města, je s ním dokonce zachycen na dobovém snímku, tak má rázem velké opodstatnění v naší sbírce.

Všiml jsem si, že máte dost rozsáhlou knihovnu.

Má několik tisíc svazků, většinou se specializací na regionálně-historickou literaturu. Jsou to velmi často vzácné tituly. Kdo chce, může do nich bezplatně nahlédnout nebo je studovat, ale jen v naší knihovně. Domů je nepůjčujeme. Jinak spolupracujeme s Národní knihovnou v Praze, ale také s trutnovskou městskou knihovnou nebo Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové. Odebíráme městské a obecní zpravodaje, regionální denní tisk, týdeníky a měsíčníky včetně Trutnovi-
nek. Vše uchováváme pro budoucí generace.

Vydáváte také vlastní knihy, publikace a brožury.

O čem jsou nejčastěji?

Regionálně-historické přibližují výsledky bádání muzejních pracovníků a dalších badatelů. Z poslední doby si cením například knížky o trutnovském malíři Charlesi Mayerovi (dědeček známé herečky Terezy Kostkové - pozn. redakce). Nebo překladu vzpomínek trutnovského starosty Hieronyma Rotha na události roku 1866. A také monografie o někdejší šéfredaktorovi Krkonošské pravdy Vladimíru Junkovi, jenž doplatil na své postoje v letech 1968 a 1969.



Hrot spontonu důstojníka pěchoty. Sponton je dřevcová bodná zbraň zakončená hrotem. Od druhé poloviny 17. do začátku 19. století byl nejen osobní zbraň, ale sloužil i jako hodnostní označení důstojníků pěchoty. Zde prezentovaný sponton byl zhotoven či používán v německém Norimberku, na což odkazuje znak tohoto města na jeho těle spolu s nápisem: NORIMBERG. Původně byla tato zbraň součástí sbírek na zámku v Horním Maršově, v trutnovském muzeu je od roku 1949. Délka předmětu činí 31,5 cm, datován je pak do první poloviny 18. století.

Příznivci historie si oblíbili vaše sborníky.

Sborník Krkonoše - Podkrkonoší vydáváme za finančního přispění trutnovského archivu a Správy Krkonošského národního parku. Kladský sborník vydáváme ve spolupráci s Kladskou komisí historiků. Za poslední dekádu jsou to tisíce stran odborných textů českých i zahraničních autorů. Děláme ale také knížky pro město. Nedávno vyšla kniha historických fotografií Trutnova a jeho místních částí. Letos se chystá druhý díl.

Odhadněte, jak by mohlo vypadat trutnovské muzeum v roce 2050?

Předpokládám, že na rozdíl od mnoha firem či podniků nezanikne, a v roce 2050 tady bude. Přál bych si, aby to byla moderní zpřístupněná památka, aby celá budova sloužila veřejnosti, a to včetně prostor, kde je dnes restaurace a kde jsou unikátní hradby místnosti. Depozitáře by se mohly přesunout jinam a celý objekt muzea by zaplnily výstavní sály. Jedná se o bývalý trutnovský hrad a zámek, většina prostoru by díky výstavám a expozicím byla přístupná veřejnosti. ■

INZERCE



Uzamykatelná poštovní truhlička s vyobrazeným dvouhlavým orlem jako symbolem Rakouského císařství a postilionskou trubkou, kterou se dávala zvonková znamení k příjezdu a odjezdu pošty. Truhlička o délce 27 cm a výšce 23 cm je datována do první třetiny 19. století.

.....
**NOVÁ KOLA
A ELEKTROKOLA
PRO SEZONU 2020**
.....

**ROCK
MACHINE**



JÍZDNÍ KOLA

PRODEJ - SERVIS

Zdeněk Křížek, Horská 10, Trutnov, 541 01, tel.: 499 812 868, 603 480 169



Budova reálné školy, kde původně sídlilo muzeum

ONDŘEJ VAŠATA, MUZEUM PODKRKONOŠÍ
FOTO MILOŠ ŠÁLEK

Na staré fotografii je zachycena Horská ulice ve směru od dnešního Krakonošova náměstí. Snímku dominuje budova (čp. 13) německé c. k. reálné školy. Povšimněme si přízemí budovy, kde je dobře patrná cedule s textem: „STÄDTISCHES MUSEUM“. Ta upozorňovala na to, že zde síd-

lí městské muzeum. Založeno bylo roku 1890 a v budově reálky existovalo s krátkou přestávkou až do roku 1927. Napravo pak najdeme další ceduli s textem: „Deutsche Studentenherberge“. Označovala studentskou turistickou ubytovnu založenou roku 1887. Snímek není datován, ale vzhledem k faktu, že za školou svítí novotou budova pošty, která byla otevřena na podzim 1906, můžeme ho datovat do konce prvního desetiletí 20. století. ■

INZERCE



LETNÍ TÁBOR
PŘÍRODA A SPORT



Česká lesnická akademie Trutnov
střední škola a vyšší odborná škola

www.clatrutnov.cz

Tábor je určen pro žáky 6. - 9. tříd

1. TURNUS SOBOTA 4. 7. - PÁTEK 10. 7. 2020

2. TURNUS SOBOTA 11. 7. - PÁTEK 17. 7. 2020

Chata Vobešlovka, Babí u Trutnova

Co vše vaše dítě čeká a nemine?

Hry v přírodě, sportovní aktivity, mikroskopování,
botanická vycházka, táboračky s hudbou, pozorování zvěře.

Kapacita: 50 dětí na 1 turnus | Cena: 2 500 Kč,
Přihlášky do: 31. 5. 2020 | Kontakt: **Veronika Chrobáková**,
739 097 985, chrobakova@clatrutnov.cz

Kachel ze Staré radnice v Trutnově

VLASTIMIL MÁLEK, MUZEUM PODKRKONOŠÍ
FOTO: ONDŘEJ TŮMA

Prvním sbírkovým předmětem získaným po založení trutnovského muzea roku 1890 se stal komorový kachel nalezený roku 1878 ve Staré radnici v Trutnově, pravděpodobně v souvislosti s úpravou jejího suterénu na věznici. Jedná se o základní rádkový komorový kachel hnědé barvy cca ze 14. až 15. století. Čelní vyhlávací strana o rozměrech cca 16 x 16 cm je rozdělena na dvě obdélná pole. V každém z nich je znázorněna stojící lidská postava (mnicha?), uprostřed mezi nimi je městská brána. Komora kachle o hloubce 13 cm je kuželovitá s oválným otvorem. ■



INZERCE

Jarní slevy

Navštivte některé z 68 koupelnových studií
a využijte k nákupu aktuální akční nabídku,
více na www.koupelny-ptacek.cz.



Studio Trutnov

ul. Horská 74

T: +420 840 100 140

Otevírací doba:

Po - Pá: 8.00 - 18.00 hod.

So: 8.00 - 12.00 hod.

Při předložení letáku s reklamou
získáte 3D návrh koupelny zdarma.

 **koupelny**



Nabízíme výtvarnou špičku

Městská galerie v Trutnově začínala 1. ledna 1997 úplně od nuly. Bez slavné minulosti, bez bohatého sbírkového fondu. Přesto se za téměř 23 let stala klíčovou součástí místní kultury. „Tehdejší ředitel Karel Shrbený se ujal statečného úkolu. Nastavil umělecký směr galerie a začal s budováním sbírkového fondu,“ říká Lucie Pangráčová, současná ředitelka galerie, čtvrté pamětové instituce v Trutnově.

✎ PAVEL CAJTHAML, FOTO: MILOŠ SÁLEK

Jaký má galerie účel?

Lidé si myslí, že má hlavně výstavní funkci. Je pravda, že z pohledu laika je nejvíc viditelná. Galerie má ale ještě další důležité funkce - edukační (vzdělávací) a zejména sbírkotvornou, která činí galerii skutečnou galerií.

Mám pocit, že spousta galerií pořádá jen výstavy.

V Čechách neplatí stejná terminologie jako v zahraničí. Co u nás nazýváme galerií, ve světě označují jako muzeum výtvarného umění. Je to instituce, která vytváří sbírku a zároveň pořádá i krátkodobé výstavy. U nás ji ale nazýváme galerií, a trochu se nám to mísí s běžnými výstavními prostory, které jen pořádají výstavy a žádnou sbírku netvoří.

Takže správná galerie pořádá výstavy a tvoří sbírky?

Rozhodně není jejím smyslem vytvářet jen expozice pro krátkodobé pobavení. Cílem je i důsledně a odborně mapovat vývoj současných výtvarných směrů, a dokupovat do galerijního fondu díla, o kterých si myslíme, že jsou hodnotná, smysluplná a měla by být zachována pro budoucnost. Státní nebo i městské galerie jsou navíc garancí, že o nakoupená díla bude dobře postaráno.

Obrazy kromě vás sbírá a vystavuje i trutnovské Muzeum Podkrkonoší. Nepřekážíte si?

Ne. Muzeum sbírá spíš obrazy s odkazem k danému místu či jeho historii. Například protože je na něm zachycen Trutnov v podobě, která už dnes není. V muzejní sbírce se pak může objevit i obraz, který není výtvarně tak kvalitní, ale pro historiky cenný. Pro nás je primární umělecká hodnota.

O nákupu uměleckých děl rozhodujete sama, nebo se s někým radíte?

Máme akviziční radu tvořenou pěti odborníky. Ti se sejdou, a chystaný nákup buď doporučí nebo ne. Nákup musí být odborně vysvětlený a obhájený. Vznikající sbírka má tím pádem jasnou koncepci a smysl. Liší se tím od soukromých sbírek, které většinou reprezentují spíš osobní vkus sběratelů.

Je snadné nakupovat obrazy?

Je to velmi náročné. Od zřizovatele máme na nákup uměleckých sbírek 200 tisíc korun ročně. To je při dnešních cenách v umění nevelká částka. Máme naštěstí ještě generálního partnera, podnikatele Rudolfa Kaspera, který ročně do rozpočtu galerie přispívá 200 tisíci korun. Například loni jsme zhruba polovinu této částky nasměrovali právě do nákupů. Jinak bychom některá cenná díla nezískali. Určitou výhodou je, že autoři si uvědomují, že mít dílo ve státní nebo městské sbírce je daleko jistější záležitost, než v soukromí. Velmi často nám pak vyjdou cenově vstříc.

V čem je to jistější?

Už jsem mluvila o povinnosti státních a městských galerií o získaná díla dobře pečovat, nebo je případně restaurovat. Navíc máme sbírkový fond vedený pod ministerstvem kultury v centrální evidenci sbírek, takže pokud tomu nebrání stav díla, máme povinnost vycházet vstříc v zápůjčkách děl jiným státním institucím. Autoři tak vědí, že je u nás o dílo dobře postaráno a mají jistotu, že když ho budou chtít někam půjčit, bude to možné.

Nakupujete díla přímo od autorů?

U žijících většinou ano. Zatímco ve světě je běžné, že kvalitní autory zastupují při prodeji agenti, v Čechách se od totality praxe nezměnila. Většinou je nejvýhodnější dohodnout se s umělcem a koupit dílo bez galerijní provize.

A u nežijících?

Buď se jedná s rodinou, nebo už dílo většinou vlastní nějaký galerijní subjekt a nakupujeme od něj.

Kde sháníte díla pro galerii?

Když už tady máme výstavu zajímavého autora, tak si něco vybereme buď přímo z expo-

MÁCHAL & BOBEK

advokátní kancelář

Dotaz: Dobrý den, nedávno jsem si koupil ojetý automobil z autobazaru, který přestal fungovat po necelých třech týdnech, aniž bych s ním nějak často jezdil. V servisu mi řekli, že na motoru existuje celá řada závad, mj. vadné zapalovací svíčky, vstříkovače, filtr pevných částic apod., přičemž na opravu nemám dostatečné finance. Autobazar mě ale na tyto závady motoru vůbec neupozornil. Můžu tuto situaci nějak řešit a nějak se bránit?



Advokátní poradna

Mgr. Tomáš Bobek

Odpověď: V případě poruchy koupeného ojetého vozidla je nutné rozlišovat tzv. zjevné a skryté vady. Za skrytou vadu se považuje vada, o které prodávající (autobazar) kupujícího neinformoval, tj. vada není popsána v kupní smlouvě, a kterou kupující nemohl běžným způsobem odhalit, tj. není tedy na pohled zřejmá a projeví se např. až po nějakém čase používání vozidla. Současně se za skrytou vadu u použitých věcí nepovažuje vada vzniklá běžným používáním či opotřebením. Dle občanského zákoníku přitom platí, že, pokud se skrytá vada projeví do šesti měsíců od převzetí vozidla, má se za to, že vozidlo bylo vadné již při převzetí. V takovém případě pak autobazar, jako prodávající, odpovídá za vady vozidla a Vy, jako kupující, můžete dané vady reklamovat a chtít po autobazaru mj. jejich opravu.

Autobazary se často snaží zbavit své odpovědnosti za případné vady prodáváním ojetých vozidel tím, že reklamaci zamítnou s odůvodněním, že reklamované vady vznikly až po převzetí vozidla a jsou důsledkem dalšího provozního opotřebení. Takový postup autobazaru je ale protiprávní, protože jak vyplývá z výše uvedeného, občanský zákoník stojí na předpokladu, že taková vada byla na vozidle již v době předání. Chce-li autobazar tento předpoklad vyvrátit, musí prokázat, že vada se na vozidle vyskytla až po jeho předání, a to např. znaleckým posudkem. Neprokáže-li to, nezbaví se své odpovědnosti za skrytou vadu.

Autobazary také často argumentují, že kupující podepsal smlouvu či protokol, ve kterých je uvedeno, že kupující se seznámil se stavem vozidla či že prodávající neodpovídá za jakékoliv vady apod. Tyto argumenty ale nemají žádný právní význam a slouží pouze k odstrašení neinformovaných spotřebitelů. Pokud by autobazar na Vaši reklamaci nereagoval, resp. ji zamítnul, je taktéž možné podat podnět České obchodní inspekci k prošetření, případně celou záležitost řešit soudní cestou.

Detailnější odpověď je možné poskytnout pouze na základě úplné znalosti daného případu a výše uvedené lze tak vnímat spíše jako obecná doporučení, která lze ale použít i v případě existence skrytých vad na jiných věcech, nikoliv jen na ojetých vozidlech. Domníváte-li se však, že Vám autobazar zamlčel existenci skrytých vad na Vámi koupeném ojetém vozidle, předmětné vady u autobazaru reklamujte, důkladně se informujte o svých právech a neváhejte ke své obraně využít všechny prostředky, které právní řád na takovou obranu nabízí.



J. Čapek: V růžové světnici, 1937, 56 x 45 cm olej, plátno.

zice, nebo u něj v ateliéru. Jinak navštěvuju spousty výstav v Čechách i zahraničí. Prohlížím si je, a někdy si řeknu: tohle musíme mít v galerii! A pak se to snažím získat.

Na internetu nenakupujete?

Díla na internetu vypadají jinak než ve skutečnosti. Je potřeba je vidět naživo. Navíc není nad to, setkat se s umělcem v ateliéru a projít s ním jeho dílo. Stane se, že mu v koutě leží odložené nebo zapomenuté dílo, které vy považujete za poklad. Autor si to třeba ani neuvědomuje.

Jak velká je sbírka trutnovské galerie?

Máme v ní přes sedm set děl. Průměrně přikupujeme čtyři až pět věcí ročně. Někdy jen jednotky, ale jindy třeba desítky děl. Dá se koupit například soubor deseti kusů grafických listů, a pak třeba jedna socha, jeden obraz. Může se ale stát, že za dvě stě tisíc zvládneme koupit jen jedno dílo.

Když galerie začínala, dostala něco do vínku?

Začínala od nuly. Na rozdíl spousty galerií, které vznikaly v padesátých letech a přebíraly zabavené soukromé sbírky nebo expozice ze zrušených hradů a zámků. V devadesátých letech už tady žádná podobná pozůstalost nebyla.

Jak se dařilo tvořit novou sbírku?

První ředitel galerie Karel Shrbený chtěl hodně podpořit region a vytvořit základnu umělců se

vztahem k regionu. Někteří z nich byli i poloamatéři, ale kvalitní, a svá díla galerií prodávali za příznivé ceny nebo je věnovali. Takže se dařilo fond rychle plnit. S ohledem na to, na jaké autory nyní cílíme, se aktuálně fond rozrůstá pomaleji.

Na jaké autory se nyní zaměřujete?

Věnujeme se aktuální špičce české výtvarné scény. Snažíme se nabízet pestrý průřez toho nejlepšího, a daří se nám to. Třeba jsme tu měli výstavu Jakuba Špaňhela, který patří do generace čtyřicátníků a vystavuje i v zahraničí. Pokrýváme i generaci, která vstoupila na scénu v devadesátých letech, měli jsme tu skoro všechny členy ikonické skupiny Tvrdohlaví. Do toho děláme pravidelnou sondu do tradiční krajinomalby, věnujeme se generaci Mařákovců a tradičních krajinářů. Víme, že lidé chtějí vidět i krásnou krajinu na plátnech.

Ocení to návštěvníci?

Ano, ale spíš ti z jiných měst. Bývají příjemně zaskočení, jak kvalitní výstavní program máme. Nevím, jestli si Trutnované uvědomují, že není úplně snadné sem k nám dostat kvalitu. Při vši účtě, jsme malá galerie, v malém městě a na okraji republiky. Ale daří se nám to. Nejhorší byly začátky. To jsme opravdu přemlouvali, ať nám do Trutnova půjčí nějaká prestižní díla. Posledních zhruba šest let už takový problém nemáme. Když dnes nějaký umělec váhá, podívá se, kdo už u nás vystavoval. Když vidí ty kvalitní a žádané autory, řekne si zpravidla: Proč bych nemohl v Trutnově vystavovat i já?!



O. Gutfreund
Čelista
1912
bronz

Galerie sídlí v historické budově. Je to výhoda?

Trendem současného výtvarnictví je bílá kostka, jakýsi neutrální nebo neurčitý prostor, který by návštěvník neměl vnímat. Galerie ale jsou i v industriálních prostorách, které mají naopak hodně syrový charakter. Naše galerie je právě takhle případ. Nádherný prostor, historický dům, ale pro instalaci výstav hodně náročný. Tři patra, hodně výklenků, schodů, dveří... Chválí si to spíš autoři, kteří mají v expozici díla, která se k sobě úplně nehodí.

Ředitelkou galerie jste 11 let. Baví vás to ještě?

Pro mě je to práce snů. Jsou to samozřejmě starosti, ale mažou se tím, že mi práce dělá radost. Je to inspirativní povolání. Když chystáte výstavu, proniknete do hloubky uvažování autora. Vzhledem k tomu, že si můžeme vybírat zajímavé autory, tak je to nesmírně obohacující záležitost.

Odhadnete, jak bude galerie vypadat v roce 2050?

Spíš řeknu, co by se mi líbilo. Třeba kdyby se mohl zjednodušit výstavní prostor. Kdyby začalo v lidech klíčit, co se do nich začalo investovat. Úloha



A. Strížek: Zátiší s knihou, 1996, 110 x 110 cm, olej, plátno.

galerie je totiž i vzdělávací, pořádáme programy pro školy a mládež. Potěšilo by mě, kdyby v roce 2050 byli lidé o něco kultivovanější než nyní, a kdyby chodilo do galerie víc návštěvníků. A kdyby se povedlo doplnit sbírkový fond o zajímavá díla. Například Josefa Šímy z Jaroměře. Mohl by tu být víc než jeden obraz od Josefa Čapka. A v depozitáři by mohlo být ne sedm set uměleckých děl, ale sedm tisíc. To by byl krásný okamžik. ■

INZERCE

#KiaJedeSVami

Kia Xceed

0% ÚROK

BEZKONKURENČNÍ ZÁRUKA

NYNÍ TAKÉ JAKO **PLUG-IN HYBRID**

XCEED

KIA

The Power to Surprise

Kia Xceed. Všichni už to vědí.

Díky odvážnému inovativnímu designu ve stylu sportovního crossoveru se za Kia Xceed každý otočí. To už se o něm ale dávno ví. Proto nyní přichází ještě s variantou plug-in hybrid, úvěrem s možností 0% úroku, skvělou výbavou a bezkonkurenční sedmiletou zárukou.



AUTOSAJM CZ, s.r.o.

Náchodská 509, 541 03 Trutnov | tel.: 499 841 558 | mob.: 776 696 266

e-mail: autosajm.prodej@autosajm.cz | web: www.autosajm.cz

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ (NEDC 2.0). Kia Xceed: 1,2–6,9 l/100 km a 29–158 g/km. Vybavení vozu je pouze ilustrativní a může obsahovat doplňkovou výbavu. Reprezentativní příklad financování Xceed Comfort 1.0 T-GDI 120 kW s programem Kia s 0% navýšením; pořizovací cena 484 980 Kč vč. DPH, výše úvěru 315 237 Kč, akontace 35 % (169 743 Kč), pevná úroková sazba 0,00 % p.a., RPSN 8 % p.a.; měsíční (1.–48.) splátka úvěru 6 567 Kč, měsíční splátka pojištění HAV 1 006 Kč, POV 471 Kč; poplatek za poskytnutí úvěru 3 152 Kč; délka úvěru 48 měsíců. Celková částka k uhrazení (jistina, úrok, hav. pojištění, pov. ručení, poplatek): 389 264 Kč, pojištění sjednáno u pojišťovny ALLIANZ. Nabídka je určena pro individuální zákazníky – spotřebitele na nákup jednoho vozu. Podmínky pro firmu a podnikatele žadejte u autorizovaných dealerů Kia. Pro bližší informace navštivte www.kia.com. Nabídka platí do 30. 6. 2020.



Knížky tady budou pořád

Bez knihovny nemáte civilizaci. Citátem předního autora sci-fi Američana Raye Bradburyho zahájila náš rozhovor Jaroslava Maršíková z trutnovské městské knihovny. „Vystihuje všechno. Knihovna je důležitá součást života a bude i v roce 2050,“ povídá žena, která lidem půjčuje literaturu ve zdejší knihovně od 11. ledna 1988. Od roku 1990 je ředitelkou této kulturní a vzdělávací instituce.

✎ MICHAL BOGÁŇ, FOTO: MILOŠ ŠÁLEK

Trutnov byl v minulosti německým městem s českou menšinou. Jak to bylo s knihovnami, které vnímáme jako předchůdce (zakladatele) dnešní městské knihovny?

O německé knihovně znalosti nemám. Zdejší česká menšinová knihovna vznikla z někdejší knihovny vzdělávacího spolku „Veleslavin“ v 80. letech 19. století. Tento spolek vlastnil ale jen něco málo knížek, které získával pouze z darů občanů. Až teprve od roku 1919, kdy vznikl první knihovní zákon a na financování se začalo podílet město, počet knih vzrostl. V roce 1912 knihovna měla 1500 svazků a před okupací, kdy už sídlila v Národním domě, to bylo 5000 svazků. Za války ovšem byla polovi-

na knih spálena. Něco málo se podařilo zachránit převozem do Úpice. Zdejší knihovna tady vlastně začala fungovat až po válce.

V jakém roce se knihovna přemístila do současných prostor?

V roce 1965, ale už předtím se jednou stěhovala, a to z Národního domu do „Lidušky“. Tam pak nějaký čas zůstalo dětské oddělení a dospělá byla tady. Knihovna se nejprve nacházela jen v prvním poschodí, až v roce 2001 jsme díky vedení města a zastupitelům získali přízemí a knihovna se rozšířila. Najdete nás v levém horním rohu Krakonošova náměstí.

Kolik nyní vlastníte publikací? Jsou všechny vystavené v regálech?

Dnes máme zhruba 165 tisíc knih, z toho v regálech je vystaveno asi 90 tisíc. Zbytek máme ve skladech. Depozitní sklad je v Poříčí. Tam jsou knížky, které nejsou tak žádané, ale byla by škoda je odepsat. Knihovna má od roku 1997 webové stránky a všechny publikace jsou k nalezení v online katalogu, takže není problém se domluvit a žádanou knihu dovést.

Uved'te nejceněnější exponáty a proč jsou tak vzácné?

Nejsme specializovaná knihovna, ale veřejná, takže máme převážně běžný fond. Kdybych ale měla pár „vzácnějších“ knih zmínit, tak obzvlášť ráda mám knihu ilustrací malíře Václava Brožíka. Tato kniha váží dvanáct kilo a má ji velmi málo knihoven. Hezký je Miltonův Ztracený ráj z roku 1873, Rukopis královédvorský z roku 1894, Kronika starého Trutnova z roku 1881 nebo Dějepis literatury československé z roku 1866. Tyto knihy ovšem nepůjčujeme, jsou k dispozici k nahlédnutí v knihovně.

Co je vlastně úkolem knihovny? Laici mají za to, že jen půjčuje knihy...

Hlavním posláním knihovny je půjčování knih, ale mimo to zde poskytujeme bibliografické a faktografické informace, pořádáme akce pro veřejnost, děti, školy... Navštěvují nás například mateřské školy, což je záležitost, která je dnes potřeba. Musíme si totiž čtenáře vychovávat už od malička. Máme tu i virtuální univerzitu třetího věku. Knihovna toho dělá opravdu strašně moc, přestože lidé to tak nevnímají. Za loňský rok jsme například uspořádali 290 akcí, což znamená kromě léta skoro jednu každý den. Denně máme otevřeno od osmi do pěti, což myslím, že také nemívají všechny knihovny.

Jak sháníte další a další knihy?

Dnes je to v podstatě už jen přes web a na starosti to má kolegyně Jitka Káchová, která se probírá různými nabídkami nakladatelství, jako jsou například Euromedia, Albatros, Alpress... Držíme se přitom rozpočtu. Na knížky máme vyhrazeno asi 450 tisíc korun a okolo 100 tisíc ročně připadá na periodika, na nákup knihovního fondu pro obecní knihovny regionu máme dalších asi 500 tisíc korun. Každý rok se tak knihovna rozšíří zhruba o pět tisíc výtisků knih.

Podle jakých kritérií rozhodnete, kterou knihu koupíte a kterou ne?

Je to na základě jak anotací knih z nabídek jednotlivých nakladatelství, tak i požadavků čtenářů. Kolegyně, které stojí u pultů, vědí, co lidé čtou a o co mají zájem. Takže není problém knížku vybrat.

Musí knihovnice přečíst všechny knihy nebo stačí vědět, o čem kniha je?

(smích) To tedy nemusí, protože to bychom opravdu nedělaly nic jiného, než od rána do večera si jen četly. Tu knížku ale musíme alespoň prolistovat a seznámit se s jejím obsahem, abychom věděly,

kterému čtenáři ji nabídnout. Důležitá je také zpětná vazba mezi čtenářem a knihovníkem, kdy při vracení knih, získává knihovník informace o přečteném díle.

Kolik čtenářů knihovnu ročně navštíví?

Knihovnu navštěvují nejen čtenáři. Vzhledem k tomu, že pořádáme různé akce, dostaneme se na číslo kolem 150 tisíc lidí. Nicméně opravdu důležití jsou pro nás registrovaní čtenáři a těch je asi 4500. Ačkoliv toto číslo je trochu zkreslené, protože samozřejmě existuje ještě takzvaná skrytá čtenářská obec. To znamená, že si registrační poplatek zaplatí jeden člen rodiny a knihy čtou i další rodinní příslušníci. A to nechci vůbec mluvit o tom, že pak knížka mnohdy koluje i mezi kamarády, což nevím ráda. Myslím, že skrytá čtenářská obec bude v Trutnově okolo 15 až 16 tisíc, což je na celkový počet obyvatel pěkné číslo.



Půjčují si lidé hodně knihy?

V roce 2016 jsme začaly zprostředkovávat půjčování elektronických knih od Palmknihy (dříve e-Reading) nebo Flexibooks. Myslely jsme si, že mladá generace už nechce vidět klasickou knihu, ale zatím to tak nevypadá. Spousta lidí vám řekne, že elektronické knihy jsou fajn, když se někde, tak se vyplatí je půjčit. Stále ale převládá ta klasika, když si můžete jen tak sednout, vzít si knížku do ruky a listovat.

Chodí i dnes lidé stále do čítárny?

Ano, čítárna se studovnou je stále využívána, a to jak studenti, kteří si vezmou knížku, dělají úkoly a učí se, tak i ostatní veřejnost, která si zde přečte denní tisk a časopisy. A je zde i veřejný internet. Dále se v těchto prostorách pořádají kulturní a vzdělávací akce pro veřejnost a scházejí se zde studenti univerzity třetího věku.



Knihovna má tzv. regionální funkce. Co to znamená?

To znamená, že obsluhujeme 8 profesionálních a 41 neprofesionálních knihoven, na které dostáváme dotaci z Královéhradeckého kraje a pro které zajišťujeme určitý servis. Například nakupujeme a zpracováváme knihy do výměnných souborů, poskytujeme jim metodickou a konzultační pomoc, pomáháme při revizích a aktualizacích knihovnických fondů. Pořádáme pro ně porady a semináře.

Kdo je zřizovatelem knihovny a kdo na ni přispívá?

Od roku 1995 je zřizovatelem knihovny město Trutnov, předtím to byl Okresní úřad. Náš rozpočet je financován z prostředků poskytnutých městem Trutnov, Královéhradeckým krajem a vybranými příspěvky od čtenářů. Na sebe si nevyděláme. Žádná knihovna.

Kolik činí roční poplatek za členství v knihovně? A je to podle vás dost či málo?

Dospělí čtenáři platí 200 korun, důchodci a děti stovku, a senioři nad 70 neplatí nic. Z mého pohledu je to tak akorát. Jsou knihovny, kde zaplatíte více nebo méně. Porovnejte to ale s tím, když si jdete koupit knížku do obchodu. Kolik zaplatíte za beletrii v dnešní době? Tři sta padesát korun a ani nemrknete. Myslím, že roční poplatek dvě stovky není závratná suma.

Kolik máte zaměstnanců a v kolika odděleních?

Máme dvě pobočky a celkem nás je 14. Na každém oddělení musí být dvě pracovnice, aby byly zastupitelné, a to pro případ nemoci či čerpání dovolené. Dvě kolegyně jsou v dětském oddělení, dvě v dospělém, dvě ve studovně a jedna v naučné literatuře. Další kolegyně pracuje v oddělení akvizice a zpracování knihovnických fondů, máme tedy jednu metodičku, ekonomku a pak jsem tu ještě já.

Další dvě kolegyně pracují na pobočce v Horním Starém Městě a jedna paní chodí na zkrácený úvazek do pobočky v Poříčí. Ráda bych poznamenala, že je fajn, že se na ně mohu spolehnout a dovolím si jim touto cestou poděkovat za práci, kterou pro knihovnu odvádějí.

Jaké „kuriózní“ záložky zapomínají čtenáři v knihách?

Teď už ani nezapomínají, ale bývaly doby, kdy ano. Pamatuji si, že jednou po devadesátém roce jsme v knížce našly deset tisíc korun. Ta paní z toho byla tenkrát dost špatná, ale vše dopadlo dobře. Lidé občas zapomenou občanku, recept, ale to se stává.

Odhadnete, jaká bude knihovna v roce 2050?

To já už tady nebudu. (smích) Já jsem vždy chtěla být knihovnicí a vždy jsem si myslela, že knihovna je součástí života a bez ní to prostě nejde. A tohle si myslím pořád a budu si to myslet, i když budu koukat z vrchu. Za tu dobu, co tady jsem, se knihovna samozřejmě vyvíjí a využívá nové technologie, ale přeci jen je to stále o tom čtení. A opravdu o čtení. Jsem přesvědčena, že i v roce 2050 to bude tak a nebude to o tom, že si všichni budou stahovat elektronické knihy a číst doma. Ale že přijdou do studovny, sednou si, popovídají si a přečtou si u toho časopis... Jasně, že knihovna bude nabízet i spoustu dalších nových služeb díky novým technologiím a povede i pestřejší komunitní život, který se na to nabalí, ale ty knížky tady budou pořád.

Kolik knížek za rok přečtete vy?

Za rok? Hodně! To neodhadnu. Třeba teď jich mám doma asi čtyřicet. Neusnu bez knížky. I kdybych byla sebevíc utahaná, tak musím tři čtyři stránky přečíst. Jsou lidé, kteří svou práci už doma nechťejí ani vidět, ale pro mě je to srdcová záležitost. Knížka u mě musí ležet nejen na nočním stolku. ■



KINO VESMÍR PROMÍTÁ:

- | | | |
|--------------|-------|--------------------------------|
| 1. a 2. 6. | 19.30 | Bloodshot |
| 3. 6. | 19.30 | 11 barev ptáče |
| 4. 6. | 19.30 | Můj otec Antonín Kratochvíl |
| 5. 6. | 19.30 | Problém misky |
| 6. 6. | 19.30 | Nejvyšší pocta |
| 7. 6. | 17.00 | Ježek Sonic |
| 8. a 9. 6. | 19.30 | Neviditelný |
| 10. 6. | 19.30 | Malá lež |
| 11. 6. | 19.30 | Psí láska |
| 12. a 14. 6. | 17.00 | Ledová sezóna: Ztracený poklad |
| 13. 6. | 19.30 | Lov |
| 15. a 16. 6. | 19.30 | Dokonalý pacient |
| 17. 6. | 19.30 | Vidiš, měsíc, Danieli? |
| 18. 6. | 19.30 | Raoul Taburin |
| 19. a 20. 6. | 19.30 | Bourák |
| 21. 6. | 17.00 | Ježek Sonic |
| 22. 6. | 19.30 | Země mezi |
| 23. 6. | 19.30 | Kanári |
| 24. 6. | 19.30 | Psi nenosí kalhoty |

INZERCE



Z filmu: Bourák

- | | | |
|--------------|-------|--------------------------|
| 25. 6. | 19.30 | Dokud se tančí |
| 26. 6. | 19.30 | Jít krást koně |
| 27. 6. | 19.30 | Frčíme |
| 28. 6. | 17.00 | Lassie se vrací |
| 29. a 30. 6. | 19.30 | Téměř dokonalá tajemství |

Dr.Max⁺

PRO ZDRAVÍ A KRÁSU

**Bezplatné DERMOKOSMETICKÉ
poradenství v lékárně Dr.Max**



**V lékárně Na Horské,
Horská 64, Trutnov**



**Po–Pá 7:30–18:00 hod.
So 8:00–12:00 hod.**

EQUILIBRIA

celá značka

- sluneční kosmetika pro dospělé i děti založená na síle přírody
- NOVINKA: Oleje na opalování s vysokou ochranou proti slunečnímu záření. Snadná aplikace díky rozprašovači.



Při koupi dvou kosmetických přípravků značky Equilibria zaplatí držitel Karty výhod Dr.Max za levnější z nich pouze 0,01 Kč. Nabídka platí od 1. do 30. 6. 2020 nebo do vyprodání zásob.



Milé děti, vážení rodiče,

věřím, že vám i při letošním složitém plnění školních povinností zbyl čas vyběhnout ven a na vlastní oči uvidět zázraky, které natchystala po zimě se probouzející jarní příroda. Ani volně žijící zvířátka to nemají jednoduché. Nevěříte?

Přečtete si o tom v pohádce, kterou vám posílám. Věřím, že udělá radost, hlavně vám nejmenším začínajícím čtenářům, kteří jste do tajemství písmenek pronikli teprve nedávno. Pohádku si budete moci přečíst na webovém portálu Trutnovinek, kde bude po kapitolách postupně otiskována jednou týdně.

S laskavým souhlasem paní Zdeňky Citové, majitelky autorských práv, vás potěší i skvoštné ilustrace Jaroslava Cita, autora slavného večerníčku o šneku Maťovi a skřítku Klinčekovi, který pohádku na moji prosbu kdysi ilustroval. Ilustrace jsou připomínkou umělce, který miloval děti a velkou část své tvorby věnoval právě jim. Poděkování za pochopení patří také panu Michalu Bogáňovi, šéfredaktorovi Trutnovinek, který nám náš společný záměr umožnil realizovat.

Kež vám pohádka udělá radost a příjemní plnění každodenních školních povinností, k nimž patří i čtení.

Alena Křivská, autor ilustrací: Jaroslav Cita

Jak se hrad spřátelil se Sluníčkem

Na kopečku v hlubokém lese stával opuštěný kamenný hrádek s vysokou kulatou hláskou. Na lidi se už skoro ani nepamatoval. Jak tomu bylo dávno! Posledními jeho obyvateli byli dva nenechaví loupežníci. Zůstala po nich dole ve sklepě obrovská kovaná truhla plná zlatých dukátů a stříbrných grošů, ale co to bylo platné. Les v okolí byl bez zvířátek a ptáčků. Kdopak by si přál skončit na pekáči v černé hradní kuchyni? Raději si všichni sbalili uzlíčky a odstěhovali se jinam.

Jednoho zimního dne, kdy sněhu bylo po pás a mrzlo jen praštelo, přestal se těm pobertům jejich samotářský život líbit. Co mohli odnést, to pobrali a ztratili se kdesi ve světě. Jen jejich ochotná kavka s nimi nechtěla a vrátila se zpět. Ale ta mnoho řečí nenadělala. Den co den se sice trochu prolétla po okolí, aby sehnala něco dobrého na zub, většinu dne však proseděla na okénku ve věži a spokojeně podřimovala. Za krátký čas se i ona kamsi zatoulala a už se nevrátila.

Ještě že po té tuhé zimě brzy přišlo jaro! A s ním se vrátilo zase Sluníčko. Každé ráno na malém dřevěném vozíku taženém dvěma kravkami vyjíždělo ze svého domku vystavěného z průzračných dešťových kapek. Jeho první zastávka byla na hradním nádvoří. A tak měl hrad denně alespoň na chvíli milou společnost.

Stále si bylo o čem povídat, protože Sluníčko toho na své každodenní dlouhé pouti hodně vidělo a slyšelo. A přece se ještě před krátkým časem jen s málokým znalo. Donedávna totiž cestovalo po nebi v nádherném stříbrném hvězdném voze taženém čtyřmi bujnými oblačnými koňmi, kteří chvilku nepostáli. Jednou se splašili a málem vůz převrátili. Víc s nimi Sluníčko nevyjelo. Darovalo je k svátku bratranci Větru a stříbrný vůz přenechalo svému bratru Měsíci.



V rozvrzaném dvoukoláčku taženém záplatovanými stračenami byla jízda sice pomalejší a méně pohodlná, ale daleko zábavnější. Den co den teď nakukovalo do hnízdeček ukrytých v šípkových keřích a hustých korunách stromů, počítalo v nich kropenatá vajíčka, zahřívalo ptačí holátka, zdravilo mourovatou toulavou kočku, která vysedávala u myších děr v poli, a těšilo se pohledem na louku plnou žlutých pampelišek.

Jakpak by si už z dálky nevšimlo chmurné hlásky smutného hradu, jejíž okénka se marně rozhlížela po širém okolí, aby našla živáčka. Ale lesy kolem hradu byly jako začarované. Nikde nespátrala ani zajíčka a nezaslechla jediného ptačího trylku.

Sluníčko zamávalo na pozdrav a zastavilo. A když sešplhalo po zlatém žebříku dolů na nádvoří, žaslo. Z hluboké hradní studny plné vody na něho šibalsky zamrkalo jiné Sluníčko. Sklonilo se tedy ještě víc, když v tom ho něco ťuklo do zad. Malinkatý kamínek padající z vysoké hlásky.

Slovo dalo slovo a to ráno se Sluníčko s hradem tak zapovídalo, že málem zmeškalo své další pravidelné pochůzky a malý kohoutek s velikým červeným hřebínkem, který pravidelně čekal na plotě a kokrhal jako o závod, se málem nedočkal. Od té doby si pak Sluníčko den co den marně lámalo hlavu nad tím, jak to zařídit, aby se do ztichlého lesa zase vrátil život a hrad nebyl tak sám. Napadlo ho, že se poradí se svými přáteli a známými, které denně potkává. ■

enjoy the
sun

Crizal®

Nerozlučná dvojka

Při koupi značkovým brýlových **čoček Crizal** získáte pár slunečních brýlových čoček **ZDARMA**

*platí při koupi nového rámečku vč. dioptrických plastů.

DVA PÁRY
SKEL

1+1

ZA CENU
JEDNOHO



**100% GARANCE
SPOKOJENOSTI** ✓

 **OČNÍ OPTIKA**
MALINSKÝ

TRUTNOV, Bulharská 139
tel.: 499 812 561 | 777 212 561
www.optika-malinsky.cz 